

NCE

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana
i el seu entorn
Informe trimestral

Número 89
Abril de 2016

Generalitat de Catalunya
**Departament de la Vicepresidència
i d'Economia i Hisenda**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 89. Abril de 2016

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament de
Vicepresidència, i d'Economia i Hisenda**

Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General d'Anàlisi Econòmica

Passeig de Gràcia, 19

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Redacció

Direcció General d'Anàlisi Econòmica,

amb la col·laboració de la Direcció General de Pressupostos i la
Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor

Data de tancament: 29 d'abril de 2016

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	5-12
2. El producte interior brut	13-21
3. El comerç exterior	22-27
4. El mercat de treball	28-35
5. L'evolució dels preus i dels salaris	36-46
5.1. L'evolució dels preus	36-42
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals	42-46
6. El sector financer	47-57
6.1. Crèdits i dipòsits	47-52
6.2. El mercat de valors	52-57
7. El sector públic	58-65
8. Recull d'indicadors	66-68
Requadre: Liquidació dels pressupostos del 2015	69-73

Els trets més destacats

- La recuperació de l'economia mundial es debilita, per bé que els resultats de la zona euro milloren el primer trimestre. L'economia espanyola manté una dinàmica positiva.
- L'economia catalana creix el primer trimestre un 0,8 % intertrimestral i un 3,7 % interanual, gràcies a les dinàmiques expansives de la demanda interna i del turisme. El nombre de turistes estrangers augmenta un 8,3 %.
- Les exportacions de béns mostren molta variabilitat (fins al febrer creixen un 1 % en termes corrents); les importacions s'incrementen un 3,1 %.
- L'ocupació continua augmentant amb intensitat, un 3,5 % interanual, tant segons l'EPA com segons les dades d'afiliació a la Seguretat Social. La taxa d'atur se situa en un 17,4 %.
- La inflació es manté en valors negatius (-0,6 % interanual el març), arran de la forta repercussió de la baixada del preu del petroli. En canvi, la inflació subjacent és de l'1,3 %, més alta que la de la zona euro.
- L'augment salarial pactat fins al març és de l'1,3 % (superior al del 2015). El 2015 el cost salarial ordinari per treballador i mes va créixer un 0,6 %, i el cost per hora treballada, un 0,3 %.
- Augmenten els fluxos de crèdit nou destinat a les llars i a les pimes, però el predomini del procés de desendeutament de l'economia encara fa caure el crèdit viu (a Catalunya, un 4,7 % a finals del 2015).
- El primer trimestre la inestabilitat financera fa que els mercats borsaris registrin pèrdues, per bé que a l'abril es recuperen parcialment. L'IBEX 35 perd un 5,4 % el primer quadrimestre.
- Milloren els drets liquidats de la Generalitat, perquè augmenten els ingressos del sistema de finançament que s'han rebut fins al març. Però la recaptació tributària de la Generalitat disminueix un 4,9 %, principalment per factors temporals de comptabilització i gestió. La recaptació tributària de l'AEAT a Catalunya també disminueix (un 0,7 %), a conseqüència de l'IRPF i l'IVA.

1.

L'entorn de l'economia catalana

La recuperació de l'economia mundial es debilita, i el 2016 creixerà a un ritme més lent del que s'esperava, un 3,2 %

Els primers mesos de 2016 la recuperació de l'economia mundial ha seguit oferint senyals de fragilitat, després que l'any 2015 registrés el creixement (d'un 3,1 %) més baix des de la recessió del 2009. L'any va començar amb fortes tensions financeres, tot i que posteriorment s'han suavitzat. Aquesta inestabilitat financera, que s'explica per factors com els dubtes sobre l'economia xinesa i la situació de preus mínims en les primeres matèries (en particular el petroli), ha conduït a un deteriorament de la confiança i a un creixement més lent en el comerç internacional i la inversió. El Fons Monetari Internacional (FMI) ha tornat a rebaixar les seves previsions de creixement econòmic, de manera gairebé generalitzada per regions; preveu que l'economia global creixerà el 2016 un 3,2 %, dues dècimes menys que la seva anterior previsió, corresponent al mes de gener.

De cara al 2017, l'FMI espera un creixement mundial una mica més alt (d'un 3,5 %), gràcies a una acceleració en les economies emergents, que passaran d'un creixement previst d'un 4,1 % per al 2016 a un 4,6 % l'any 2017. La millora esperada per als països emergents es basa en l'expectativa de que les condicions financeres per a aquestes economies seran més favorables, mentre que també es confia en què la desacceleració l'economia xinesa segueixi sent gradual. Les economies avançades continuaran amb un creixement modest, d'un 1,9 % aquest any i d'un 2 % l'any 2017, la qual cosa reflecteix el baix creixement potencial. El pronòstic més negatiu és per a les economies emergents exportadores de primeres matèries, especialment aquelles amb poc marge de maniobra per compensar el deteriorament que pateixen en els seus termes d'intercanvi.

Les tensions financeres s'han suavitzat lleugerament, i el preu del petroli ha pujat una mica

Darrerament el panorama internacional ha continuat amb una evolució poc dinàmica, però al mateix temps les tensions financeres s'han suavitzat una mica. Després de les caigudes borsàries del gener i febrer (que van conduir a que actius refugi com els bons alemanys assolissin tipus d'interès mínims) s'ha produït una certa recuperació en

les últimes setmanes. L'economia xinesa s'està comportant millor del que es preveia a principis d'any, i el petroli s'ha situat en valors una mica més alts (l'abril ha registrat el preu més alt en cinc mesos). No obstant això, continua el baix to de l'economia, de manera que l'FMI aconsella que la política monetària a les economies avançades segueixi sent acomodaticia. Es valoren positivament les mesures expansives del Banc Central Europeu, així com la possibilitat que la Reserva Federal demori les pujades de tipus d'interès previstes per a aquest any. De tota manera, des de diferents àmbits s'insisteix en què la política monetària per sí sola és insuficient per impulsar el creixement, i que és necessària una política fiscal més expansiva (destinada a inversió pública productiva) i una acció més decidida en l'aplicació de reformes estructurals.

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	Projeccions			Diferència amb les projeccions de gener	
	2015	2016	2017	2016	2017
Economia mundial	3,1	3,2	3,5	-0,2	-0,1
Economies avançades	1,9	1,9	2,0	-0,2	-0,1
Estats Units	2,4	2,4	2,5	-0,2	-0,1
Japó	0,5	0,5	-0,1	-0,5	-0,4
Regne Unit	2,2	1,9	2,2	-0,3	0,0
Zona euro	1,6	1,5	1,6	-0,2	-0,1
Alemanya	1,5	1,5	1,6	-0,2	-0,1
França	1,1	1,1	1,3	-0,2	-0,2
Itàlia	0,8	1,0	1,1	-0,3	-0,1
Espanya	3,2	2,6	2,3	-0,1	0,0
Economies emergents i en desenvolupament	4,0	4,1	4,6	-0,2	-0,1
Xina	6,9	6,5	6,2	0,2	0,2
Índia	7,3	7,5	7,5	0,0	0,0
Rússia	-3,7	-1,8	0,8	-0,8	-0,2
Amèrica llatina	-0,1	-0,5	1,5	-0,2	-0,1
Àfrica subsahariana	3,4	3,0	4,0	-1,0	-0,7
Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan	2,5	3,1	3,5	-0,5	-0,1

Font: *World Economic Outlook*, FMI (abril del 2016).

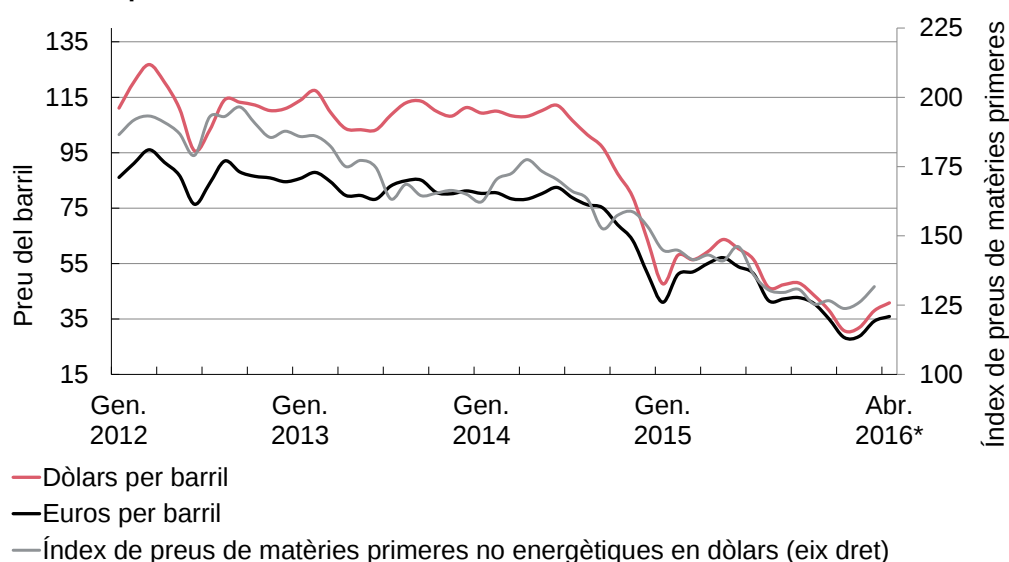
Els EUA mantindran el creixement en un 2,4 %, amb una demanda externa debilitada, però amb una evolució molt favorable en el mercat laboral

L'economia dels EUA va moderar el seu avanç a finals del 2015.

L'alentiment del comerç internacional i la forta apreciació del dòlar des de finals del 2013 (tot i que comença a revertir-se els últims mesos) han afavorit la debilitat en les exportacions. La demanda interna també mostra menys dinamisme (sobretot per la caiguda de la inversió energètica). En línia amb aquests resultats, l'FMI ha rebaixat les perspectives de creixement: els EUA avançaran un 2,4 % aquest any (enlloc del 2,6 % previst al mes de gener) i un 2,5 % el 2017. El primer avançament del PIB del primer trimestre del 2016 ha confirmat la tendència de desacceleració: l'increment trimestral ha estat tan sols d'un 0,5 % en taxa anualitzada, l'augment més baix en dos anys. En termes interanuals la desacceleració no és tan evident, ja que el creixement del PIB s'ha mantingut en un 2 % interanual, igual que a finals del 2015.

Tot i aquest escenari de moderació del creixement, els indicadors laborals als EUA segueixen mostrant una evolució molt positiva, i aquest fet, en un context de tipus d'interès encara molt baixos, beneficia el consum privat. Altres elements que també recolzen l'activitat són el bon to dels indicadors del mercat de l'habitatge i el to encara expansiu de la política monetària. En aquest sentit, la FED ha suggerit que aquest any només hi haurà dues pujades de tipus d'interès als EUA i no les quatre previstes, com a resposta a les incerteses que existeixen en el panorama econòmic. Aquest missatge pot haver contribuït a suavitzar les tensions en els mercats financers internacionals.

Evolució del preu del barril de petroli Brent i del preu de les matèries primeres

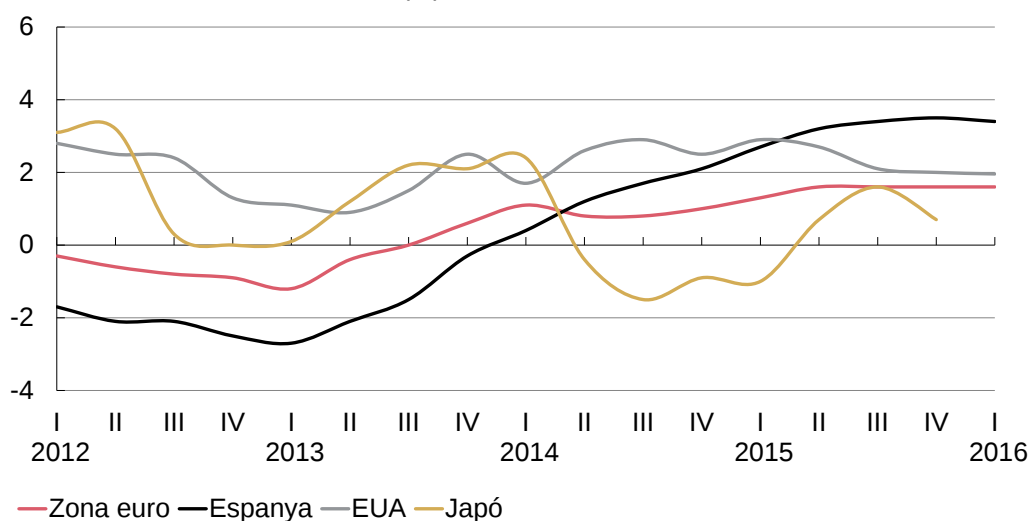
*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 21 d'abril del 2016.

Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

L'economia japonesa mostra una evolució decebedora, i tan sols avançarà un 0,5 % el 2016

L'economia japonesa ha tingut una evolució feble en els últims mesos. El consum privat ha registrat una reducció significativa i les exportacions encadenen mig any de caigudes, en part pel creixement més baix de Xina. La confiança empresarial també acusa aquest panorama feble, de manera que l'índex Tankan ha caigut al valor més baix en tres anys. L'FMI preveu que l'economia japonesa creixerà el 2016 un reduït 0,5 % (el mateix creixement que en 2015), mentre que per al 2017 pronostica un descens en el PIB, que baixarà un 0,1 %.

Creixement interanual del PIB (%)

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis.

L'economia xinesa s'està comportant millor del previst (creixerà un 6,5 % el 2015), però continua existint risc d'una desacceleració brusca

El reequilibrament de Xina segueix sent un element de preocupació en l'entorn internacional. L'últim any la seva desacceleració ha provocat contagi sobre els seus principals socis comercials, ha contribuït a debilitar el comerç mundial, i ha estat determinant en l'increment de la volatilitat financera, i en la caiguda dels preus del petroli i d'altres primeres matèries. Tot i això, els mesos més recents els indicadors de l'economia xinesa han estat més favorables del que s'esperava a principis del 2016. El risc d'una desacceleració brusca continua existint, però s'aprecia fortalesa en el consum, els serveis experimenten un avanç sòlid i s'han produït menys sortides netes de capitals. Per aquest motiu, l'FMI ha revisat una mica a l'alça les previsions de creixement de Xina que va fer al gener. Tot i que creixerà menys que l'any 2015, el 2016 avançarà a un ritme significatiu, d'un 6,5 %, i el

2017 creixerà un 6,2 %. D'altra banda, les seves economies veïnes del sud-est asiàtic també registraran un creixement notable, d'un 4,8 % enguany i d'un 5,1 % el 2017.

La forta contracció a Brasil arrossega l'economia d'Amèrica Llatina, que retrocedirà un 0,5 % el 2016

Les economies de l'Amèrica llatina segueixen acusant l'enfonsament en el preu de les primeres matèries (molts països de la regió en són exportadors), l'enduriment de les condicions financeres i, sobretot, la profunda recessió que experimenta Brasil. L'any 2015 el PIB del conjunt d'Amèrica Llatina va retrocedir un 0,1 %, i l'FMI estima que aquest any la contracció serà d'un 0,5 %, mentre que per al 2017 s'espera una modesta millora, amb un creixement positiu d'un 1,5 %. De tota manera, les diferències entre països són significatives. A Brasil l'economia caurà un 3,8 % (el mateix descens que el 2015), amb una situació agreujada per la incertesa política, el deteriorament de la demanda interna i l'existència de forts desequilibris macroeconòmics (com l'elevat dèficit públic, que va superar el 10% del PIB l'any passat). De cara al 2017 s'espera un creixement econòmic nul, d'un 0 %. També es registrarà una certa contracció del PIB a l'Argentina, amb un descens d'un 1 % el 2016, però les perspectives són més favorables perquè està reduint els seus desequilibris. En canvi, Mèxic mantindrà un creixement relativament favorable (a l'entorn del 2,5 %), gràcies als vincles amb l'economia dels EUA.

L'economia russa caurà un 1,8 % el 2016

Pel que fa a Rússia, l'FMI ha retallat les seves previsions econòmiques, i estima que aquest any el seu PIB caurà un 1,8 % (l'anterior previsió de gener estimava un descens d'un 1 %), mentre que per al 2017 preveu una lleu millora, amb un avenç d'un 0,8 %. L'economia russa continua molt castigada pel baix preu del petroli, les sancions econòmiques i les condicions financeres més restrictives per a bona part de les economies emergents. D'altra banda, les economies de l'Orient Mitjà, Nord d'Àfrica i Pakistan seguiran amb un creixement positiu, d'un 3,1 % el 2016, però inferior a l'esperat per l'evolució dels preus del petroli i per les tensions geopolítiques que afecten la regió.

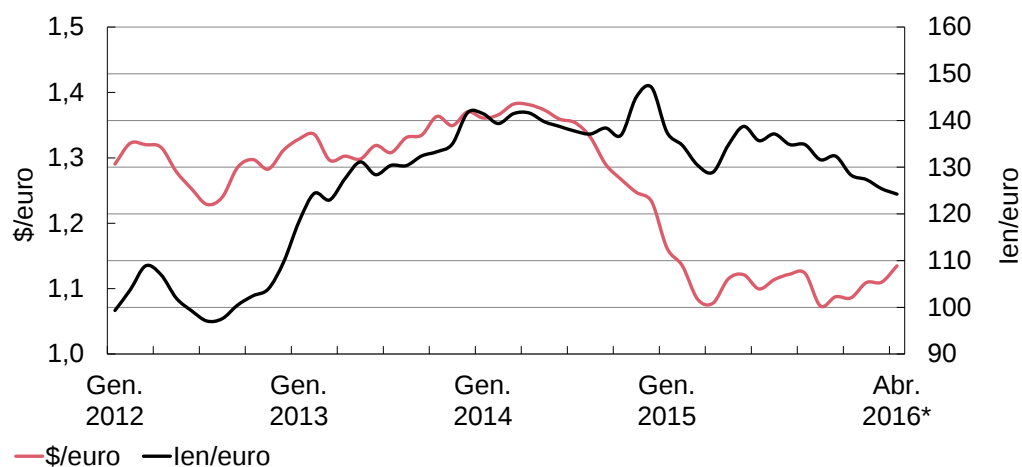
L'economia de la zona euro mantindrà un creixement moderat aquest any, d'un 1,5%

L'FMI ha rebaixat lleugerament les previsions per a la zona euro, però a grans trets continua pronosticant un escenari de continuïtat del creixement moderat. L'afebliment en la demanda externa, propiciat per l'apreciació de l'euro en els últims quatre mesos, es veurà

compensat pels efectes positius d'un petroli barat i per les condicions financeres favorables. Si l'any 2015 el PIB va créixer un 1,6 %, el 2016 avançarà un 1,5 %, i el 2017 un 1,6 %. En aquest sentit, la primera dada de PIB del primer trimestre del 2016 ha estat força favorable, ja que mostra un augment trimestral del PIB d'un 0,6 %, el més alt des de principis del 2015, mentre que en termes interanuals el creixement s'ha mantingut estable en un 1,6 % per quart trimestre consecutiu.

Les grans economies de la UEM també mantindran aquest any i el vinent un creixement modest, en la línia del 2015. Alemanya creixerà un 1,5 % i un 1,6 % el 2016 i el 2017 respectivament, França un 1,1 % i un 1,3 %, i Itàlia un 1 % i un 1,1 %. Al Regne Unit es produirà una desacceleració: després d'avançar un 2,2 % el 2015, frenarà fins a un 1,9 % el 2016, i el 2017 tornarà a créixer un 2,2 %. Tot i aquest escenari de creixement moderat, les tensions a la zona euro han incrementat els últims mesos, a causa de la crisi dels refugiats, l'amenaça terrorista i els efectes que es generarien davant un possible Brexit (el referèndum al Regne Unit es realitzarà el 23 juny).

Evolució del tipus de canvi de l'euro

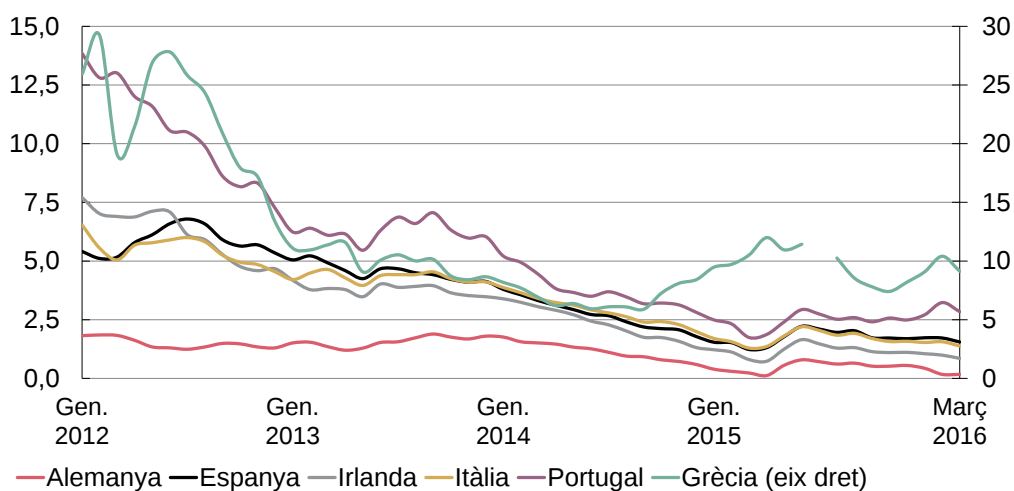
*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 22 d'abril del 2016.
Font: BCE.

El BCE anuncia noves mesures expansives, i alhora reclama un paper més actiu de la política fiscal

L'actuació del Banc Central Europeu dels últims mesos ha contribuït a l'augment de la confiança i ha apuntalat la recuperació a la zona euro. El mes de març el BCE va anunciar noves mesures expansives, que inclouen la reducció en 5 punts bàsics dels tipus d'interès d'operacions principals de finançament i en la facilitat marginal de crèdit (fins al 0 % i el 0,25 %, respectivament), la rebaixa en 10 punts de la facilitat de dipòsit (fins el -0,40 %), i l'augment de les compres mensuals del programa d'actius (des dels 60.000 milions d'euros fins als 80.000 milions), amb un nou programa de compra de bons empresarials.

Aquestes accions seguiran donant suport a l'activitat econòmica i ajudaran a mantenir unes condicions financeres favorables. D'altra banda, l'augment de la volatilitat financera a principis d'any va provocar que poguessin les rendibilitats del deute públic, però posteriorment han tendit a la baixa. En qualsevol cas, el BCE insisteix en que la política monetària és insuficient, i que calen més esforços en matèria fiscal (amb més inversió pública en infraestructures, educació i R+D+I)) per part dels països amb uns comptes públics sanejats, com és el cas d'Alemanya.

Evolució del rendiment del deute públic a 10 anys (%)

Nota: el BCE no ha publicat la dada de Grècia corresponent al juliol de 2015, mes durant el qual s'estava negociant el tercer programa d'ajuda financera d'aquest país.

Font: BCE.

L'FMI rebaixa les previsions per a l'economia espanyola (creixerà un 2,6 % el 2016 i un 2,3 % el 2017), però seguirà avançant a un ritme força superior a la mitjana de la UEM

L'economia espanyola ha seguit donant mostres de fortaleza els últims mesos, fins i tot per sobre del previst. No obstant això, tot apunta a que la feblesa del context internacional comença a afectar a la confiança i a la demanda externa, de manera que l'FMI ha rebaixat lleugerament les previsions de creixement, per primera vegada des de l'any 2013.

L'organisme preveu que l'economia espanyola, després d'haver crescut un 3,2 % el 2015, desaccelerarà el seu ritme fins a un 2,6 % aquest any, mentre que de cara al 2017 es pronostica un creixement d'un 2,3 %. El Govern espanyol també ha reduït les seves previsions, que se situen en un 2,7 % per al 2016 i en un 2,4 % per al 2017. Pel que fa al primer trimestre del 2016, l'INE ha estimat un creixement trimestral del PIB d'un 0,8 %, superior al que s'esperava, i equivalent als augments trimestrals dels dos trimestre previs. El ritme interanual s'ha moderat una mica, des d'un 3,5 % a un 3,4 %.

Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

(% de variació anual, excepte si s'indica el contrari)

	2015	Projeccions	
		2016	2017
PIB (% de variació real)	3,2	2,7	2,4
Demanda interna ¹	3,7	3,1	2,6
Despesa del consum final privat ²	3,1	3,2	2,6
Despesa del consum de les administracions públiques	2,7	1,0	0,9
Formació bruta de capital	6,4	5,6	4,6
Demanda externa ¹	-0,5	-0,4	-0,2
Exportació de béns i serveis	5,4	5,3	5,7
Importació de béns i serveis	7,5	7,0	6,7
Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament respecte a la resta del món (% del PIB)	2,1	2,4	2,2
Deflactor del consum privat	-0,5	-0,2	1,1
Ocupació laboral ³	3,0	2,5	2,2
Taxa d'atur (% de la població activa)	22,1	19,9	17,9

¹ Contribució al creixement del PIB.

² Inclou llars i institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

³ Ocupació equivalent a jornada plena.

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat (abril del 2016).

Pel que fa a les previsions del Govern espanyol per components de demanda, s'espera que el consum creixi significativament durant 2016 (un 3,2 %), si bé el 2017 alentirà el seu avenç fins a un 2,6 %. La formació bruta de capital seguirà amb la seva expansió (creixerà un 5,6% aquest any i un 4,6 % el 2017), però amb un perfil més moderat, sobretot per la desacceleració en la inversió en béns d'equipament. La demanda externa tindrà una aportació negativa al creixement, perquè, tot i que es preveu un creixement notable de les exportacions (per sobre del 5 % anual), les importacions avançaran amb un ritme més intens. Pel que fa al mercat de treball, el Govern espanyol preveu que l'ocupació seguirà creixent per sobre del 2 %, i la taxa d'atur s'anirà reduint gradualment (el 2017 se situarà en un 17,9%). Finalment, cal destacar que, tot i els bons resultats en termes de creixement econòmic, el dèficit públic espanyol ha seguit en valors molt elevats. Segons Eurostat, l'any 2015 va ser d'un 5,1 % del PIB (5,9 % el 2014), el nivell més alt a la UEM després de Grècia (7,2 %). No obstant això, en el seu escenari econòmic el govern espanyol preveu que el dèficit públic espanyol es reduirà fins a un 3,6% del PIB aquest any, i fins a un 2,9 % l'any 2017.

2.

El producte interior brut

L'economia catalana continua mantenint un fort creixement, del 0,8 % en termes intertrimestrals

L'economia catalana obté el primer trimestre d'enguany un fort creixement que, segons la primera estimació d'avanç que elaboren conjuntament l'Idescat i el Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, se situa en un 0,8 % intertrimestral; en termes interanuals el creixement del trimestre és del 3,7 %. En comparació amb l'evolució del trimestre anterior es produeix una lleu desacceleració, si bé dins d'una mateixa dinàmica expansiva que probablement serà en el conjunt d'enguany una mica més moderada que el 2015.

El motor de l'economia continua sent prioritàriament la demanda interna per bé que també les exportacions, en especial les de serveis turístics són molt favorables. La dinàmica de les exportacions de béns és més incerta atès que la informació disponible dels dos primers mesos presenta molta variabilitat, malgrat que les dades més recents del mes de febrer són positives, després d'un primer mes de l'any a la baixa.

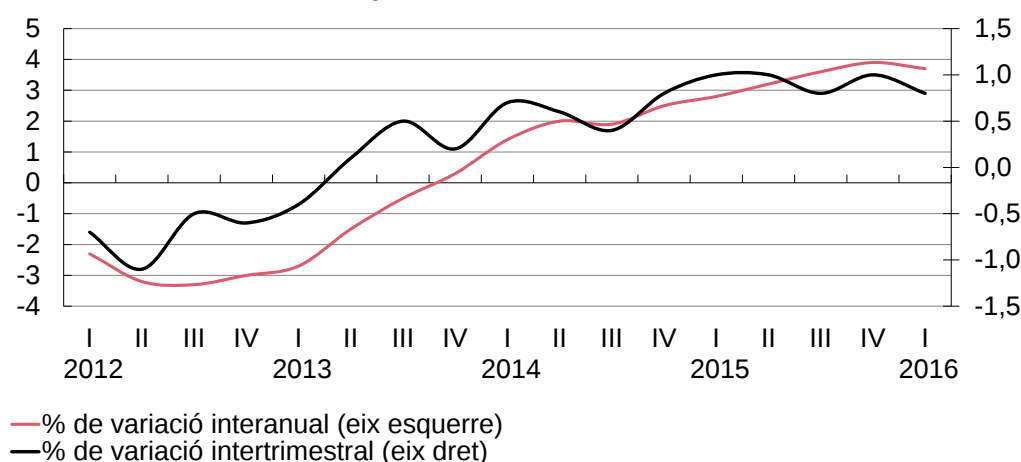
En qualsevol cas, la creació d'ocupació indica que l'economia manté un fort dinamisme. El nombre d'afiliats a la Seguretat Social presenta a finals de març una taxa de creixement del 3,6 %, lleugerament per sobre de la mitjana del 2015, al mateix temps, l'enquesta de població activa, mostra un creixement de l'ocupació similar: del 3,5 % en el primer trimestre del 2016.

Els indicadors de la dinàmica empresarial reforcen el diagnòstic optimista de l'economia. D'una banda, l'índex de confiança empresarial harmonitzat presenta una millora sectorial generalitzada, excepte en la construcció, i d'una magnitud superior a la que també presenta la confiança empresarial a Espanya. D'altra banda, la creació de societats mercantil mostra un vigor extraordinari (d'un 26,5 % interanual el primer trimestre).

Cal destacar que, tot i els riscos financers i geopolítics que continuen latents a escala mundial, la UE ha recuperat una dinàmica més positiva en el primer trimestre. Així, segons les dades fetes públiques per

l'Eurostat el creixement del primer trimestre ha pujat fins a un 0,5 % intertrimestral, superant el dels dos trimestres previs. Al mateix temps, les dades de creixement de l'economia espanyola del primer trimestre són igualment positives amb un creixement intertrimestral del 0,8 %. Així, doncs, l'entorn proper manté un bon ritme de creixement que afavoreix la dinàmica de l'economia catalana, tot i que cal també tenir present que les previsions de l'economia mundial s'han vist revisades a la baixa, com es comenta en el capítol anterior. Les mesures expansives del BCE sembla que estan aconseguint frenar la tendència d'aflebliment de l'economia europea, si bé resta pendent veure en quina mesura aquesta dinàmica es consolida. De moment, els indicadors tant de sentiment econòmic, com de clima de negocis mostren a la zona euro una lleugera remuntada a l'abril.

Evolució del PIB de Catalunya

Font: Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Producte interior brut de Catalunya

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari (% de variació interanual)

	2015					2016
	Mitjana del 2015	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre ¹
Agricultura	-1,2	0,3	-0,5	-2,0	-2,4	-0,7
Indústria	2,7	2,2	2,2	3,1	3,4	3,6
Construcció	3,4	1,9	3,5	4,0	4,2	4,2
Serveis	3,6	3,1	3,5	3,8	4,0	3,8
PIB pm	3,4	2,8	3,2	3,6	3,9	3,7

¹ Dades d'avanç

Font: Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

El VAB del sector industrial augmenta un 3,7 %, el ritme més alt des del 2010

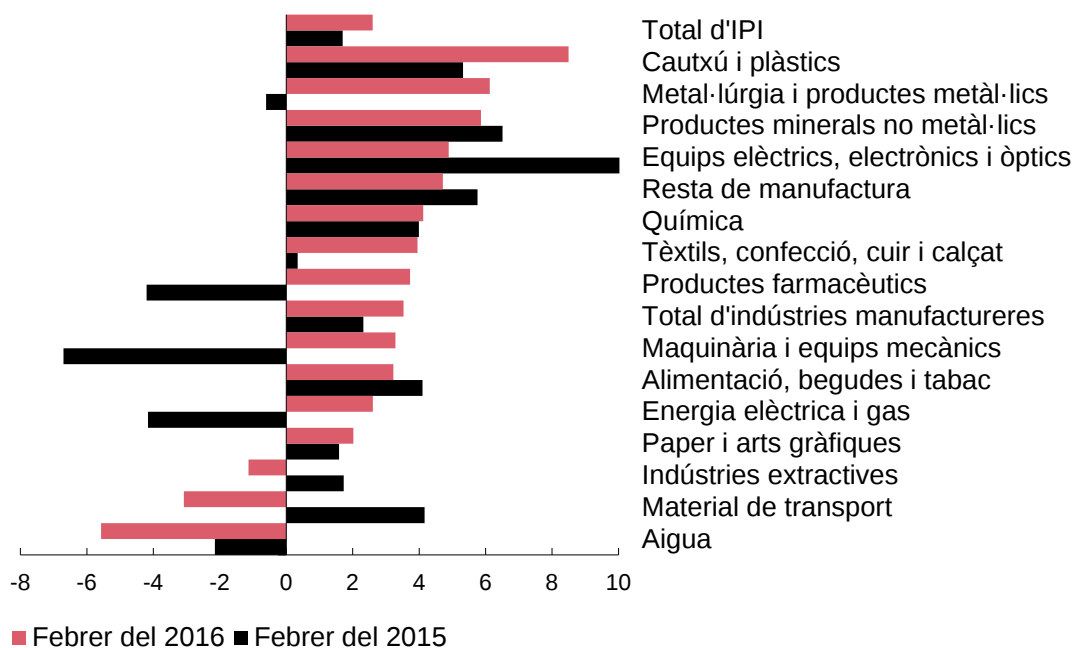
El VAB del sector industrial ha augmentat el primer trimestre del 2016

un 3,7 % en termes interanuals, el creixement més alt d'ençà del rebot experimentat el 2010 posterior a l'enfonsament de l'economia el 2009.

Durant els darrers 12 mesos (fins al febrer), la majoria de les principals agrupacions sectorials presenten un creixement positiu. Les que milloren més són la de fabricació de productes de cautxú i plàstic, la de metal·lúrgia i la dels productes minerals no metàl·lics. Les úniques branques industrials en què la producció ha disminuït són la de captació i sanejament d'aigua, la de materials de transport i la d'indústries extractives.

Evolució de la producció industrial

Mitjana mòbil dels darrers 12 mesos (% de variació interanual)

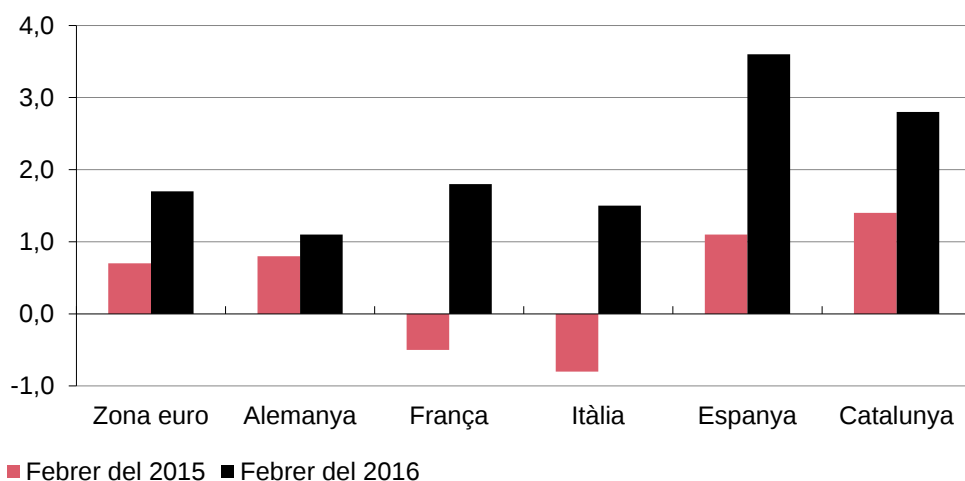

Font: Idescat i INE.

La producció industrial augmenta més a Catalunya que a la zona euro

Continuant la tendència iniciada el 2013, la producció industrial de Catalunya mostra més vigor que la del conjunt de la zona euro i la dels països que hi tenen més pes econòmic. Catalunya ha millorat els resultats de l'any anterior, com també ho han fet la resta de països considerats. La recuperació de la producció industrial d'Espanya el 2015 supera la dinàmica de Catalunya. No obstant això, en els dos primers mesos del 2016 el creixement de la producció industrial a Catalunya s'ha accelerat i torna a créixer per sobre d'Espanya.

Evolució de la producció industrial a la zona euro (mitjana mòbil dels darrers 12 mesos, % de variació interanual)

■ Febrer del 2015 ■ Febrer del 2016

Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

El sector de la construcció augmenta el seu VAB un 4,2 %, el primer trimestre del 2016

Durant el primer trimestre d'enguany el sector de la construcció ha mantingut, segons el primer avanç de dades, el mateix creixement interanual del trimestre anterior: un 4,2 %. D'aquesta manera acumula cinc trimestres consecutius de creixement, però el nivell d'activitat continua baix, atès el fort ajust experimentat durant anys.

Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics

(nombre d'habitatges nous)

	Nombre	% de variació interanual
2006	125.506	15,0
2008	26.452	-68,8
2014	3.635	51,4
2015	5.423	49,2
2016 (gener i febrer)	-	73,9

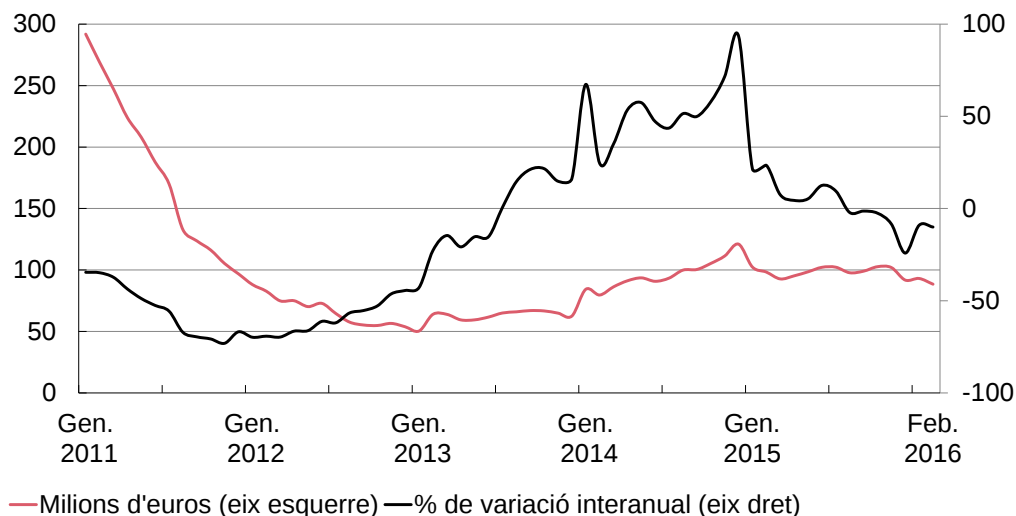
Font: Ministeri de Foment.

Els projectes d'habitatges nous visats pels col·legis d'arquitectes tècnics continua a l'alça (amb un creixement del 73,9 % en els dos primers mesos del 2016), impulsats per un augment dels preus, tot i que les compra-ventes d'habitatges nous, encara registren valors negatius el mes de febrer d'enguany.

Pel que fa a l'obra civil, la licitació d'obra pública va disminuir el 2015, després de la pujada dels dos anys previs. Les dades més recents mostren un lleu creixement relatiu els dos primers mesos del 2016,

però el volum licitat es manté baix per la contenció de la inversió pública a causa del procés de consolidació fiscal.

Evolució de la licitació oficial (mitjana mòbil de 12 mesos)

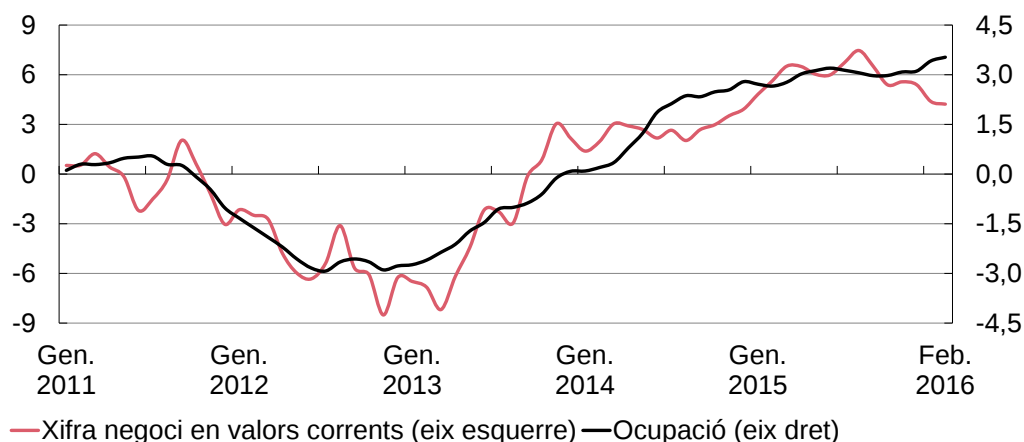

Font: Ministeri de Foment.

El sector de serveis creix un 3,8 %, gràcies al dinamisme de la demanda interna i del turisme

El creixement de la demanda interna i en particular del consum impulsen moltes activitats terciàries, i també ho està fent el turisme i en general el to positiu de l'economia. En el primer trimestre d'enguany s'estima que el creixement d'aquest sector s'haurà situat en un 3,8 %, un dels creixements (juntament els obtinguts els dos trimestres anteriors) més alts des del 2007, abans de la crisi.

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis (variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

Font: INE.

Les activitats de mercat presenten uns resultats elevats en la majoria de branques sectorials, si bé els resultats de l'ocupació són els que sintetitzen de forma més específica la situació del sector. Així segons els registres d'afiliats a la Seguretat Social, l'ocupació a finals del tercer trimestre creixia a un ritme del 3,9 %.

El nombre de turistes estrangers que visiten Catalunya s'incrementa un 8,3 % el primer trimestre de 2016

Entre gener i març de 2016, el nombre de turistes estrangers s'ha incrementat un 8,3 % interanual. Les dades disponibles de la despesa del turisme estranger són dels dos primers mesos i mostren uns resultats encara molt més elevats (15,7 %); cal però tenir en compte que part d'aquest creixement està afectat pel fet que el *Mobile World Congress* s'ha celebrat enguany el mes de febrer, a diferència de l'any passat que va tenir lloc al març. Les pernoctacions hoteleres del primer trimestre presenten també un creixement molt destacable (16,1 %), tant pel que fa al turisme estranger, com al turisme interior i de la resta de l'Estat. Però cal també matisar les dades, sobretot pel que fa al comportament del turisme interior i del procedent de la resta de l'Estat: enguany la Setmana Santa ha coincidit el mes març i l'any passat a l'abril, de manera que l'increment del turisme no és directament comparable; en qualsevol cas, el creixement homogeni dels dos mesos anteriors és també positiu, però no tan intens.

Indicadors del sector turístic (gener-març de 2016)

(% de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Turisme estranger		
Nombre de turistes	8,3	13,9
Despesa turística total*	15,7	5,8
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	16,1	13,3
Turisme estatal	17,3	15,2
Turisme estranger	15,3	12,1

* Dades fins al febrer.

Font: INE.

La demanda interna i les exportacions continuen fent de motor de l'economia

Les dades de la comptabilitat trimestral de l'Idescat mostren el gran impuls de la demanda interna en la fase actual de l'economia: les dades del quart trimestre del 2015 mostren un creixement de la demanda interna d'un 4,2 %, un increment de la despesa en consum de les llars

d'un 4,0 %, un augment de la despesa en consum de les administracions públiques d'un 4,2 % i un creixement de la formació bruta de capital d'un 4,5 %.

Atès que les dades avançades del PIB del primer trimestre del 2016 només s'elaboren des del vessant de l'oferta, caldrà esperar a que l'Idescat publiqui la comptabilitat trimestral d'aquest trimestre per disposar d'una estimació dels agregats econòmics de demanda.

Així i tot, a partir dels indicadors disponibles es pot avançar que el primer trimestre del 2016 el consum de les llars manté un dinamisme fort, però més moderat que en el trimestre anterior, com apunten els indicadors de comerç al detall i altres indicadors, com ara la matriculació de vehicles de turisme. No obstant això, la magnitud de la desacceleració que mostren aquests indicadors és molt probablement superior a la real, atès que aquestes dades estan afectades per l'efecte Setmana Santa que, de la mateixa manera, que amplifica l'evolució dels els indicadors turístics, limita l'evolució de la resta d'indicadors d'activitat i consum.

Evolució del PIB de Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2015	2015			
	Mitjana anual	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre
Demanda interna	4,0	3,4	3,9	4,4	4,2
Despesa en consum de les llars	3,6	2,8	3,4	4,1	4,0
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	3,3	2,3	3,2	3,6	4,2
Formació bruta de capital ²	5,7	6,2	6,0	5,9	4,5
Béns d'equipament i altres actius	6,4	7,7	6,7	6,6	4,6
Construcció	3,1	1,5	3,3	3,7	3,8
Saldo exterior ^{3, 4}	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2	0,2
Saldo amb l'estranger ⁴	-0,5	0,4	-0,8	-0,6	-1,1
Exportacions de béns i serveis	4,8	4,7	5,4	4,0	5,0
Importacions de béns i serveis	7,3	4,4	8,9	6,7	9,4

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴ Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

L'evolució de l'ocupació i de la renda disponible (amb dades de l'economia espanyola) mostraven unes condicions econòmiques favorables per al consum en el darrer trimestre del 2015, gràcies a la millora de la renda disponible impulsada per l'ocupació i el descens en l'impost sobre la renda. Aquests factors han continuat impulsant el primer trimestre d'enguany la disponibilitat de recursos per al consum,

sobretot a Catalunya, on l'ocupació ha crescut més. D'altra banda, les facilitats creditícies al consum és un altre factor que està impulsant el consum, al mateix temps que continuen presents unes condicions macroeconòmiques favorables en quan als tipus d'interès i preus del petroli. Malgrat això, els indicadors de confiança dels consumidors (de l'economia espanyola) van empitjorar notablement els tres primers mesos de l'any pel clima d'incertesa vigent, tot i que les dades d'abril publicades per la Comissió Europea sobre la confiança dels consumidors a Espanya milloren el mes d'abril.

Pel que fa a la formació bruta de capital, és difícil fer un balanç dels canvis que es poden haver incorporat aquests mesos, tot i que l'augment dels fluxos financers de nou crèdit apunten que la inversió en béns d'equipament s'ha mantingut ferma. Si bé la producció industrial de béns d'equipament ha evolucionat de manera feble, la importació d'aquests tipus de béns ha estat elevada. Altres dades com la matriculació de vehicles de càrrega mostra un debilitament d'aquest segment d'inversió, tot i que en part es deu al fet que els dies feiners no són directament comparables els dos anys, per l'efecte Setmana Santa comentat anteriorment.

Pel que fa a la inversió en construcció, l'evolució de l'activitat apunta cap una estabilització del VAB en termes interanuals, una dinàmica que no pot estar molt allunyada de la de la inversió. Cal parlar però d'una millora en el cas del subsector de l'habitatge, com fa palès l'increment del nombre de nova construcció visats pels col·legis d'arquitectes tècnics, i d'una dinàmica pràcticament estabilitzada dins d'uns nivells baixos en el cas de l'obra civil, llastada per la manca d'inversió pública.

Sobre l'evolució de la demanda externa, les dades dels intercanvis de béns dels dos primers mesos de l'any mostren un increment mitjà en valors corrents de l'1% (que en termes reals se situaria al voltant del 2,6%), mentre que en el cas de les importacions el creixement és d'un 3,1 % en valors corrents i al voltant d'un 5,9 % en valors constants. Aquestes dades apunten per tant cap a un deteriorament del saldo comercial de béns. No obstant això, caldrà veure el comportament del comerç de març (i de les dades corregides d'efecte calendari i d'estacionalitat) per poder copsar la dinàmica real del sector exterior de béns, atès que les dades disponibles mostren un comportament amb molta variabilitat, sobretot en el cas de les exportacions. Pel que fa a l'altre component bàsic de la demanda externa, el turisme, el balanç és més positiu, tot i que també en aquest cas hi ha factors que dificulten una conclusió clara del seu comportament, atesa la diferents localització mensual de la Setmana Santa entre el 2015 i el 2016.

Indicadors de demanda (% de variació interanual)

	Comerç al detall	Matriculacions		
		Turismes	Vehicles de càrrega	Estoc de crèdit al sector privat*
2014				
4t trimestre	4,1	26,0	27,7	-7,6
2015				
1r trimestre	4,0	36,5	48,4	-6,6
2n trimestre	2,9	21,7	39,3	-6,5
3r trimestre	2,2	32,4	29,3	-6,1
4t trimestre	3,3	17,7	24,7	-4,3
2015				
1r trimestre	2,5	7,9	2,9	-

* Concedit per les entitats de dipòsit.

Font: INE, Banc d'Espanya i Direcció General de Trànsit.

3.

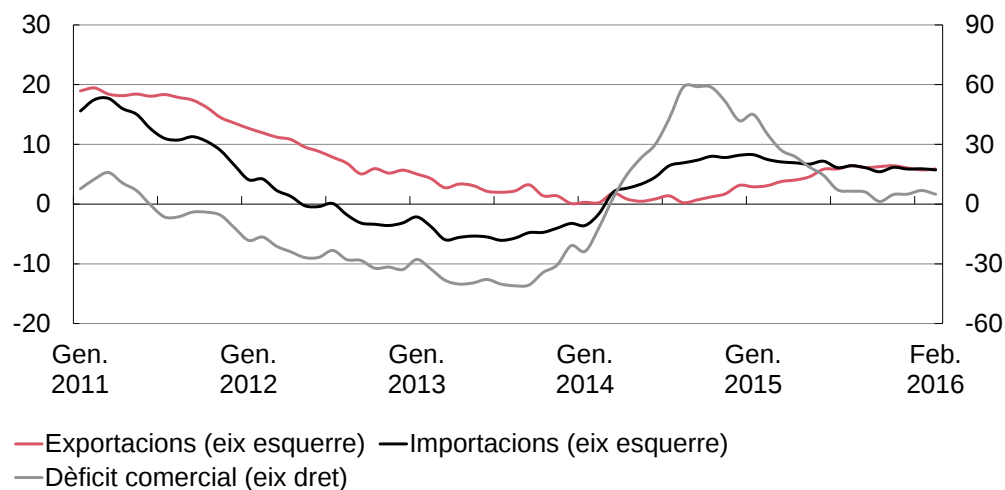
El comerç exterior

Les exportacions de béns augmenten fins al febrer un 1 %, i les importacions, un 3,1 %

Després d'un 2015 de nou rècord d'exportacions, les dades acumulades fins al febrer del 2016 mostren un creixement de les exportacions d'un 1,0 %. Les importacions han crescut un 3,1 % en el dos primers mesos de l'any, per sota del que ho van fer en el conjunt del 2015 (5,9 %). El dèficit comercial de béns de Catalunya amb l'estranger s'eixampla lleugerament.

Si es pren com a referència l'evolució dels preus de les exportacions i les importacions de l'economia espanyola (fins al febrer del 2016, amb caigudes de l'1,6 % i -2,8 %, respectivament), en termes de volum l'evolució de les exportacions catalanes se situaria en un 2,6 %, i el de les importacions, en un 5,9 %.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger
(mitjana mòbil de 12 mesos, % de variació interanual)

Nota: dades en valors corrents.

Font: Idescat i Agència Tributària (AEAT).

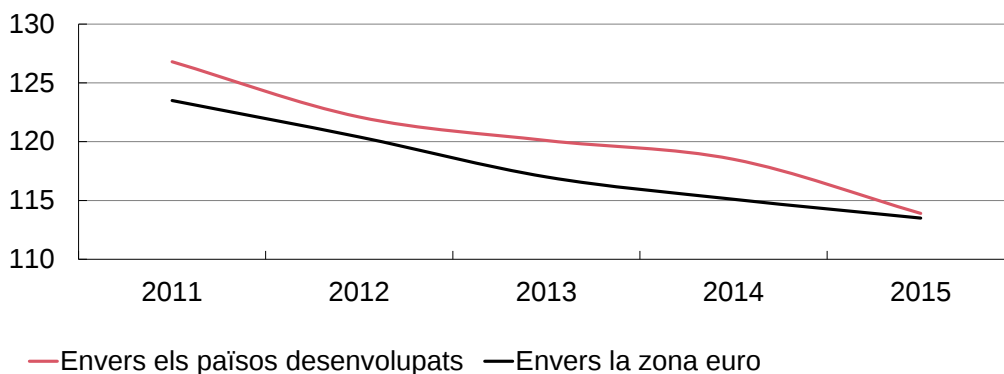
La competitivitat de costos millora lleugerament

La competitivitat —valorada en termes de costos laborals unitaris (amb dades a escala estatal) i tipus de canvi— ha millorat lleugerament durant el conjunt del 2015, com també ho va fer en el conjunt de l'any

2014. Respecte a la zona euro, els costos laborals unitaris de les manufactures han disminuït 1,6 punts en termes relatius. En comparació amb el conjunt dels països desenvolupats, els costos laborals unitaris han disminuït més (4,6 punts) i, al mateix temps, l'aportació del component nominal ha estat favorable, gràcies a la depreciació del valor de l'euro enfront del dòlar.

Índexs de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura i tipus de canvi

(dades de l'economia espanyola; índex 1999 = 100)

Nota: l'increment de l'índex indica pèrdua de competitivitat.
Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions a la UE augmenten més que les destinades a la resta dels mercats

Tal i com va passar al 2015, les exportacions catalanes cap als països de la UE han aportat la major part del creixement. Fins al febrer del 2016 les exportacions a la UE han mantingut una taxa de creixement moderada, del 1,7 %, però superior a la del conjunt de les exportacions (1 %).

Aquest inici d'any 2016 mostra una notícia positiva per a les exportacions catalanes, com és la recuperació de les vendes adreçades a França 6,3 %, el principal client de Catalunya fora de l'estat espanyol. En canvi, les exportacions a al Regne Unit i a Portugal han disminuït, en contrast amb el creixement de dos dígit del 2015. També destaca la millora del comportament de les exportacions de Catalunya a la resta d'Europa (1,7 %) amb forts creixements a Turquia i Suïssa, tot i la persistent davallada del comerç amb Rússia. Els dos primers mesos del 2016 les exportacions cap als EUA han registrat un impuls del 8,7 %, menor però que el del conjunt de l'any anterior. També les exportacions adreçades a l'Amèrica llatina mostren un alentiment, atès que han crescut un 2,3 %. Cal subratllar la notable caiguda que experimenten les exportacions al continent asiàtic (a excepció de l'Orient Mitjà), on destaquen dos països amb importants reptes

macroeconòmics com la Xina (-12,5 %) o el Japó (-20,0 %). Finalment, els socis comercials de la riba sud del Mediterrani han tingut comportaments distints, vegi's Algèria (-9,4 %) i el Marroc (16,6 %).

Exportacions de béns per àrees i països

(valors corrents, % de variació interanual)

	2015	Gener-febrer del 2016
Unió Europea	6,6	1,7
França	-0,8	6,3
Alemanya	9,5	1,3
Itàlia	14,6	3,1
Portugal	10,1	-3,2
Regne Unit	10,7	-11,7
Resta d'Europa	-3,7	1,7
Suïssa	3,3	4,2
Amèrica del Nord	20,7	9,8
EUA	21,0	8,7
Amèrica llatina	7,8	2,3
Àsia (sense Orient Mitjà)	11,5	-14,5
Japó	14,7	-20,0
Xina	14,9	-12,5
Orient Mitjà	18,6	12,2
Àfrica	-1,7	1,8
Algèria	-9,4	-9,4
Marroc	10,2	16,6
Resta del món	-17,7	10,7
Total	6,1	1,0

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Els principals sectors que impulsen les exportacions són la indústria química i els béns d'equipament

El principal sector exportador català, la indústria química, que suposa més d'una quarta part del total d'exportacions, ha augmentat les vendes a l'exterior un 6,9 % fins al mes de febrer i aporta la major part del creixement acumulat. Les exportacions que han crescut més (un 11,2 %) són les dels béns d'equipament, on destaca el material de transport per carretera. L'altre sector que fa una aportació important al creixement total de les exportacions és l'alimentari, que s'incrementa un 5,8 %. El sector de l'automòbil, que va sorprendre pel fort creixement de 2015, ha rebotat a la baixa, amb una caiguda de l'11 %. També cauen les exportacions de manufactures de consum (un 4,2 %) en particular el tèxtil i el calçat.

Exportacions per sectors econòmics (gener-febrer del 2016)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	5,8	6,0
Productes energètics	-10,9	-3,8
Matèries primeres	-20,3	-11,3
Semimanufactures no químiques	-0,8	-3,1
Productes químics	6,9	3,3
Béns d'equipament	11,2	4,5
Automoció	-11,0	7,6
Béns de consum durador	3,2	33,7
Manufactures de consum	-4,2	6,9
Altres	-32,6	-49,5
Total	1,0	2,4

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Exportacions de productes industrials per nivell tecnològic

(valors corrents, % de variació interanual)

	2014	2015
Nivell tecnològic alt	6,2	10,5
productes farmacèutics	5,6	7,3
productes informàtics, electrònics i òptics	8,1	20,1
altres	8,7	27,3
Nivell tecnològic mitjà alt	1,5	6,2
productes químics	-0,2	3,4
materials i equips elèctrics; maquinària i vehicles	2,8	8,7
altres	-2,0	-7,6
Nivell tecnològic mitjà baix	0,2	2,7
cautxú i matèries plàstiques, productes minerals no metàl·lics i metal·lúrgia	-2,0	4,7
productes metàl·lics	1,4	5,9
altres	6,7	-7,5
Nivell tecnològic baix	4,5	6,7
productes alimentaris, tèxtils, cuir i calçat, fusta i paper	4,6	5,6
altres	3,4	20,2
Total de productes industrials	2,6	6,2

Font: Idescat, a partir de dades del Ministeri d'Economia i Competitivitat.

El creixement de les exportacions durant els dos primers mesos de l'any és inferior al que hi va haver el 2015, però no es poden treure gaires conclusions atès que les dades mensuals presenten molta variabilitat. Així mentre que al gener van disminuir un 3,0 %, al febrer han augmentat un 4,8 %. De moment, en el conjunt dels dos primers

mesos les exportacions catalanes estan creixent menys que les exportacions espanyoles a diferència del que va passar en el conjunt del 2015.

Sobre els resultats del 2015, ja es disposa de dades de l'evolució de les exportacions industrials per contingut tecnològic que refermen els bons resultats obtinguts. Així, les exportacions d'alt contingut tecnològic de l'any 2015 (engloben les branques de productes farmacèutics i d'equips informàtics, electrònics i òptics) van créixer un 10,5 %, superant les del conjunt de les exportacions industrials (6,2 %). Les exportacions de nivell tecnològic mitjà alt van créixer un 6,2 %, i les de baixa tecnologia ho van fer en un 6,7 %. L'any 2014, les exportacions d'alt nivell tecnològic també van ser les que van créixer més.

Les importacions continuen a l'alça els dos primers mesos de 2016, per la tracció de la demanda interna i el bon to de la producció industrial

El notable creixement de les importacions que va tenir lloc el 2015 (5,9%) s'ha moderat lleugerament durant els dos primers mesos del 2016: fins a un 3,1 % a Catalunya i un 1,0 % a Espanya, en part per la

Importacions per sectors econòmics (gener-febrer del 2016)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	2,4	10,5
Productes energètics	-34,5	-30,7
Matèries primeres	12,9	-12,5
Semimanufactures no químiques	-3,5	-4,5
Productes químics	5,0	4,1
Béns d'equipament	8,1	9,4
Automoció	19,7	6,9
Béns de consum durador	-0,4	8,9
Manufactures de consum	7,1	10,6
Altres	250,4	23,1
Total	3,1	1,0

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

forta contracció del valor de les importacions energètiques. La resta d'agrupacions considerades registren creixements. En aquest sentit, l'augment més notori correspon al sector de l'automòbil (19,7 %) i als béns d'equipament (8,1 %) i les manufactures de consum (7,1 %),

indicadors de l'augment del consum de les llars. A Espanya, les importacions de manufactures de consum i de productes alimentaris són les que més creixen (un 10,6 % i un 10,5 % respectivament).

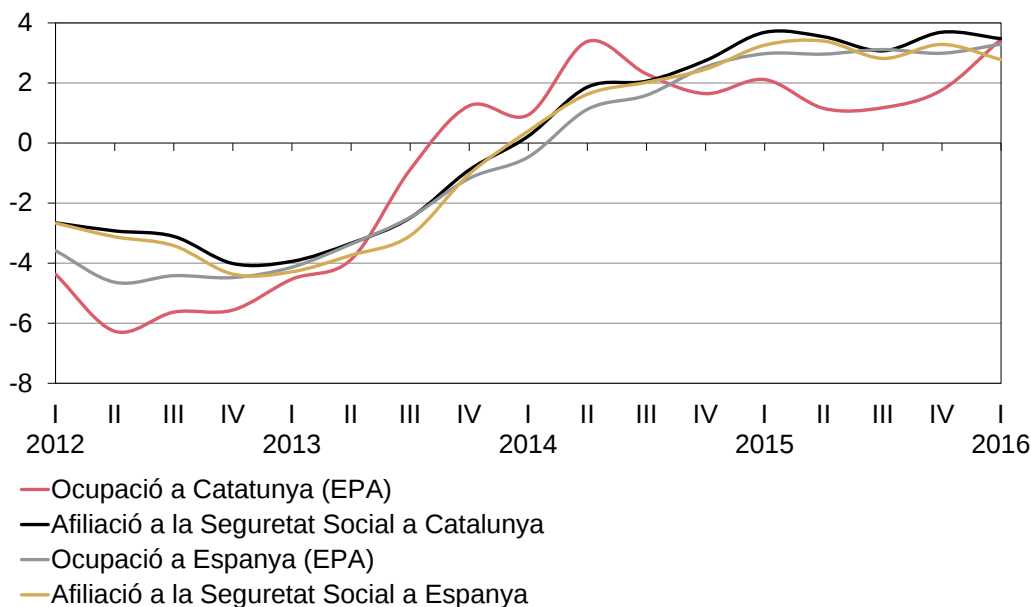
4.

Mercat de treball

L'ocupació continua avançant amb intensitat, amb un creixement d'un 3,5% interanual

Els últims mesos l'ocupació ha seguit mostrant una evolució molt positiva, seguint la pauta de recuperació iniciada a finals del 2013. Segons l'enquesta de població activa, el primer trimestre del 2016 fins i tot ha accelerat el seu creixement, ja que l'ocupació ha augmentat un 3,5 % interanual, el ritme més alt des de l'any 2006 (l'últim trimestre del 2015 va registrar un creixement interanual d'un 1,8 %). En valors absoluts, el nombre d'ocupats ha augmentat en 104.400 persones els últims dotze mesos. El registre d'afiliació a la Seguretat Social també confirma la forta creació d'ocupació, amb un creixement interanual d'un 3,5 % durant el primer trimestre del 2016 (igual que el creixement corresponent a l'EPA). No obstant això, no es detecta una acceleració com en el cas de l'enquesta, ja que el creixement de l'afiliació és una mica inferior al que s'experimentava el quart trimestre del 2015 (d'un 3,7 % interanual)

Dinàmica de l'ocupació
(% de variació interanual)

Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

A Espanya l'ocupació creix a bon ritme (3,3 % interanual segons l'EPA), però una mica menys que a Catalunya

A Espanya, l'EPA mostra també un comportament dinàmic de l'ocupació, que augmenta un 3,3 % interanual el primer trimestre. Aquest ritme supera una mica al que es va registrar al llarg del 2015 (quan va incrementar un 3%). Les dades d'ocupació corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari (només disponibles per a Espanya), també apunten a una petita acceleració, ja que el creixement intertrimestral corregit ha estat d'un 0,9 %, més alt que el del quart trimestre del 2015 (0,8 %). En canvi, l'afiliació a la Seguretat Social, tot i que manté un creixement significatiu a Espanya (creix un 2,8 % interanual el primer trimestre), ha moderat una mica l'avanç en comparació amb finals del 2015, quan avançava un 3,3 % interanual. A la vista d'aquestes dades, l'ocupació presenta el primer trimestre un comportament més favorable a Catalunya que a la mitjana de l'Estat.

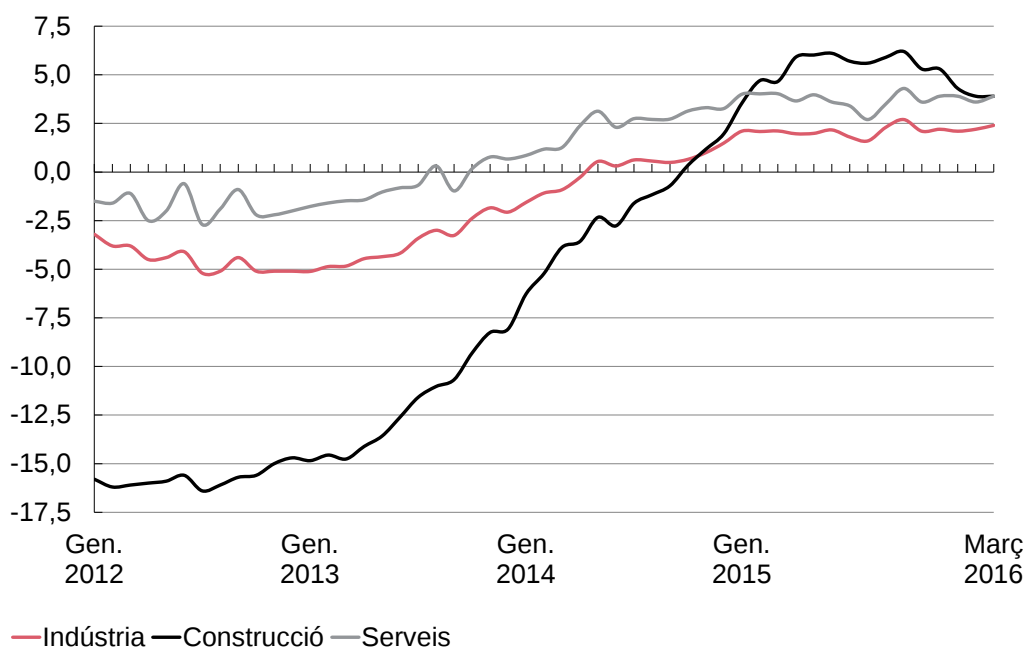
Construcció i serveis són els sectors que lideren el creixement interanual de l'afiliació

Segons la informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social (corresponent al mes de març del 2016), tots els grans sectors d'activitat generen ocupació a bon ritme. L'afiliació manté un creixement sòlid als serveis (d'un 3,9 % interanual). La construcció també mostra un augment de l'afiliació d'un 3,9 %, però que representa una certa moderació en comparació amb el fort creixement experimentat el 2015 (que va superar el 5 % anual). A la indústria també es crea ocupació a un ritme significatiu i força estable (el març l'afiliació augmenta un 2,4 % interanual). D'altra banda, en l'evolució per sectors d'activitat continua havent-hi molta discrepància entre les dades de l'EPA i les de la Seguretat Social. L'enquesta corrobora el creixement de l'ocupació a la indústria i sobretot als serveis. Però, en canvi, l'EPA detecta una caiguda interanual de l'ocupació en el sector de la construcció que sembla poc coherent amb el creixement positiu (amb un perfil de desacceleració) que es desprèn d'altres indicadors sectorials.

El detall de la informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social mostra un ritme de creixement notable en la majoria de branques, i en especial en les del sector serveis. En aquest sentit, destaca el fort creixement de l'afiliació en l'epígraf anomenat activitats relacionades amb l'ocupació (gairebé un 17 % interanual), que s'accelera respecte el ritme de creixement mostrat al llarg del 2015. Cal recordar que aquest epígraf inclou les persones que treballen per a empreses de treball temporal i que poden estar contractades en qualsevol altre sector d'activitat. També destaca el creixement de l'afiliació en les branques

de programació i consultoria informàtica i en les activitats administratives d'oficina. En termes absoluts, també cal esmentar el creixement de la restauració (que correspon a l'epígraf anomenat *serveis de menjar i beure*), el comerç (al detall i a l'engròs) i les activitats més relacionades amb els serveis públics (educació, administració pública, sanitat). En les branques industrials també es produeix una millora gairebé generalitzada. En particular, destaca el fort creixement de l'afiliació en la indústria alimentària, i la fabricació i reparació de maquinària.

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors (% de variació interanual)

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Fort creixement de l'ocupació assalariada

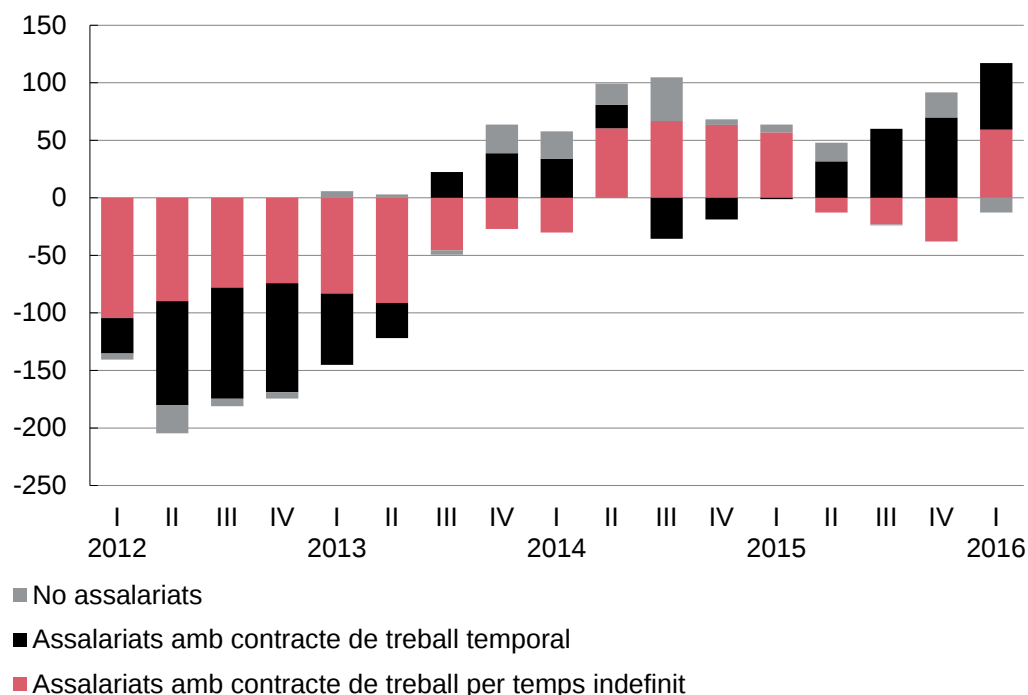
La millora que mostra l'EPA el primer trimestre sobretot ha beneficiat l'ocupació assalariada, que accelera la seva expansió fins a un 4,7 % interanual, mentre que els no assalariats experimenten un retrocés. Aquesta feblesa en l'ocupació per compte propi també s'observa en les dades d'afiliació al règim d'autònoms, que presenten un creixement moderat (1,3 % interanual) i força més baix que el creixement de l'afiliació d'un 4 % del règim general (que aglutina els assalariats). Dins de l'ocupació assalariada, es produeix un creixement tant en el sector privat com al públic. D'altra banda, segons el tipus de jornada el gruix de l'ocupació creada els últims dotze mesos ha estat bàsicament a jornada completa (més d'un 80 % dels nous llocs creats). No obstant això,

l'ocupació a temps parcial també anota una millora, i passa a registrar un creixement interanual positiu (4,1 %) per primera vegada en un any i mig.

L'ocupació temporal mostra un creixement molt intens (12,7 % interanual), superior al de l'ocupació fixa (2,9 %)

Els tres primers mesos d'enguany l'ocupació temporal ha seguit mostrant un creixement molt dinàmic, per quart trimestre consecutiu. Tot i això, l'ocupació indefinida també ha millorat, i passa a registrar un creixement interanual positiu, d'un 2,9 %, després de tres trimestres de descens. En termes absoluts, dels 117.100 llocs de treball assalariats que s'han creat en termes nets els últims dotze mesos, un 50,4 % són ocupats indefinits, i un 49,6 % corresponen a assalariats amb contracte temporal. Les dades de l'EPA per a Espanya també indiquen un fort dinamisme de l'ocupació temporal (que creix un 10,1% interanual), mentre que l'ocupació fixa augmenta un 1,8 %. D'altra banda, les dades de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) relatives als contractes registrats mostren durant el primer trimestre del 2016 un creixement tant en el nombre de contractes indefinits (que ha estat un 8,2% superior al mateix període del 2015) com en el de contractes temporals (s'han signat un 5,7 % més que al mateix període de l'any anterior).

Variació interanual del nombre absolut d'ocupats (milers de persones)

Font: Idescat.

La població activa creix en termes anuals, mentre que la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys assoleix el valor més alt des del 2010 (65,2 %)

El primer trimestre del 2016 s'observa un canvi de tendència en la població que es declara activa que, després d'acumular més de quatre anys amb caigudes interanuals, presenta un creixement positiu, tot i que de poca magnitud (0,2 % interanual). Al mateix temps, la població en edat de treballar (de 16 a 64 anys) ha seguit disminuint, però de manera molt més moderada que els últims anys (cau un 0,2 % interanual). La taxa d'activitat de 16 a 64 anys puja una mica i es manté en valors molt alts (79 %), propers als màxims històrics.

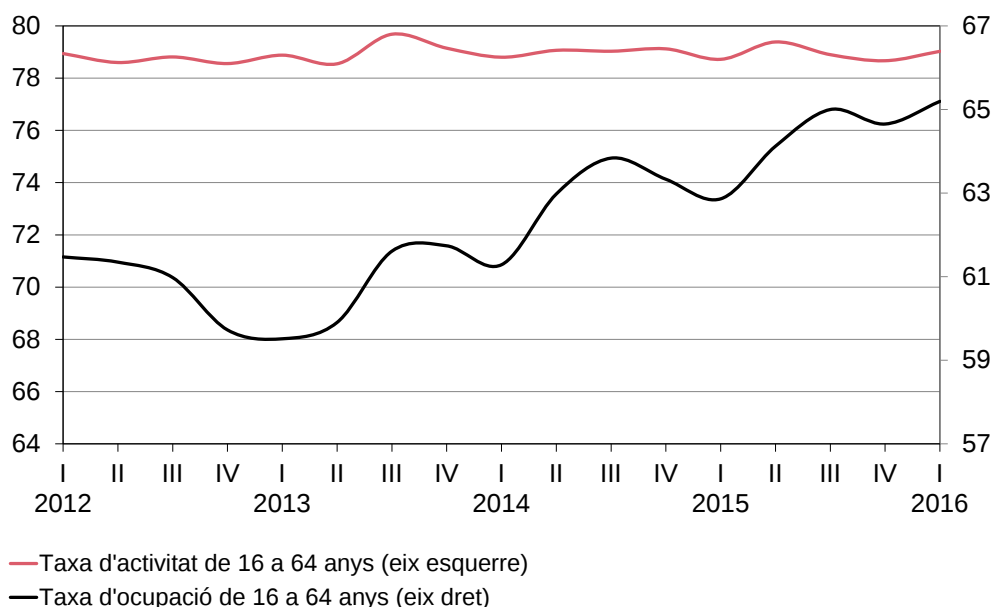
Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2014	2015	Quart trimestre del 2015	Primer trimestre del 2016
Catalunya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,5	-0,6	-0,9	0,2
Població ocupada (% de variació interanual)	2,1	1,5	1,8	3,5
Assalariats amb contracte de treball indefinit	2,0	-0,2	-1,8	2,9
Assalariats amb contracte de treball temporal	0,0	8,7	15,5	12,7
Població en atur	-13,4	-9,1	-11,6	-12,9
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	79,0	78,9	78,7	79,0
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	62,9	64,2	64,7	65,2
Taxa d'atur (%)	20,3	18,6	17,7	17,4
Homes	20,6	17,8	16,5	16,3
Dones	20,0	19,4	19,1	18,7
Població de 16 a 24 anys	47,1	42,3	39,0	37,6
Taxa de temporalitat (%)	18,3	19,6	20,3	19,6
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	15,3	13,9	14,3	14,3
Espanya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,0	-0,1	-0,7	-0,3
Població ocupada (% de variació interanual)	1,2	3,0	3,0	3,3
Població en atur (% de variació interanual)	-7,3	-9,9	-12,4	-12,0
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,3	75,5	75,4	75,3
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	56,8	58,7	59,5	59,4
Taxa d'atur (%)	24,4	22,1	20,9	21,0

Font: enquesta de població activa (EPA), de l'INE

D'altra banda, el creixement de l'ocupació ha provocat una millora significativa en la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys, que puja fins a un 65,2%, el percentatge més alt des del tercer trimestre del 2010. Per gènere, la taxa d'ocupació dels homes és la que més millora, ja que puja fins a un 69,7 % (3,1 punts més que a principis del 2015). La taxa d'ocupació femenina ha augmentat fins a un 60,8 %.

Taxa d'activitat i taxa d'ocupació(% de població de 16 a 64 anys)

Font: Idescat i INE.

La taxa d'atur baixa fins a un 17,4 % i la taxa dels homes es redueix 3,6 punts percentuals

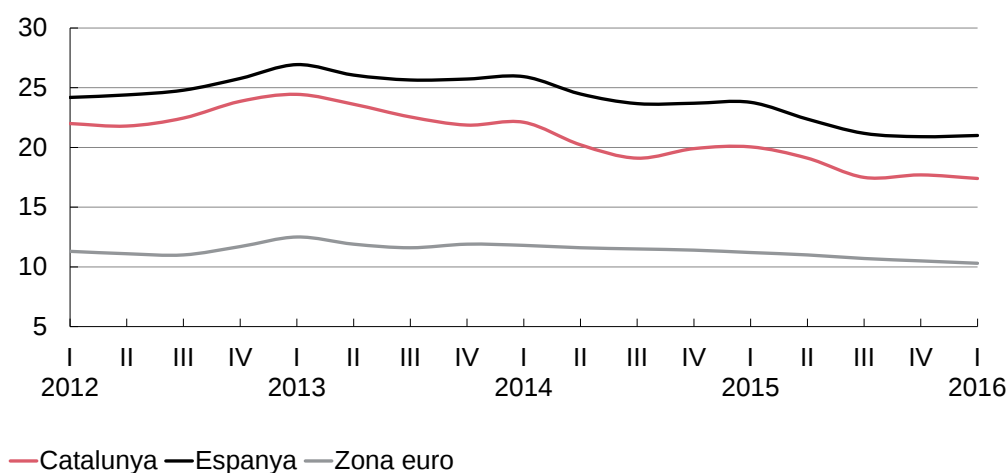
El dinamisme de l'ocupació ha permès que la població en atur segueixi disminuint, amb una davallada d'un 12,9 % interanual. La taxa d'atur s'ha reduït fins a un 17,4 %, el valor més baix des del tercer trimestre del 2010. Per col·lectius, s'ha produït una millora generalitzada en comparació amb principis del 2015. Cal destacar la reducció molt significativa en la taxa d'atur dels homes, que baixa fins a un 16,3 % (a principis del 2015 era 3,6 punts superior), tot i que la taxa d'atur femenina també ha disminuït, fins a un 18,7 %. I per grups d'edat s'ha produït un descens molt pronunciat en la taxa d'atur de la població de 16 a 24 anys, que disminueix més de vuit punts en un any fins a situar-se en un 37,6 %. No obstant això, una part de la caiguda de la taxa d'atur juvenil s'explica pel fet que un part de joves aturats ha passat a la inactivitat (i això també inclou els que retornen al sistema educatiu i no busquen feina). De fet la taxa d'ocupació juvenil presenta una millora més aviat modesta al llarg de l'últim any: a principis del 2015 era d'un 23,8 %, mentre que el primer trimestre del 2016 tan sols ha pujat fins a un 24,8 % (és a dir, que de cada 100 joves de 16 a 24 anys,

menys d'una quarta part estan ocupats).

Les taxes d'atur de la resta de grups d'edat, que també van a la baixa, són força inferiors a la dels joves (la de 25 a 54 anys és d'un 15,9 %, i la de 55 a 64 anys és d'un 17,2 %). Així mateix, la taxa d'atur de la població estrangera, tot i que és molt més alta que la mitjana, segueix una evolució descendent i se situa en un 30,6 % el primer trimestre del 2016. El comportament positiu del mercat de treball a principis del 2016 també ha permès un descens en l'atur de llarga durada (persones en atur que cerquen feina des de fa més d'un any), que se situa en un 57,4 % (a principis del 2015 era d'un 60,6 %). En canvi, la proporció d'atur de molt llarga durada (persones que cerquen feina des de fa més de dos anys) continua a l'alça, i representa un 42,9 % del total d'aturats.

Evolució de la taxa d'atur

(% d'aturats / població activa)

Font: Idescat, INE i Eurostat.

La taxa d'atur se situa en un 21 % a Espanya, mentre que a la zona euro baixa fins a un 10,3 %

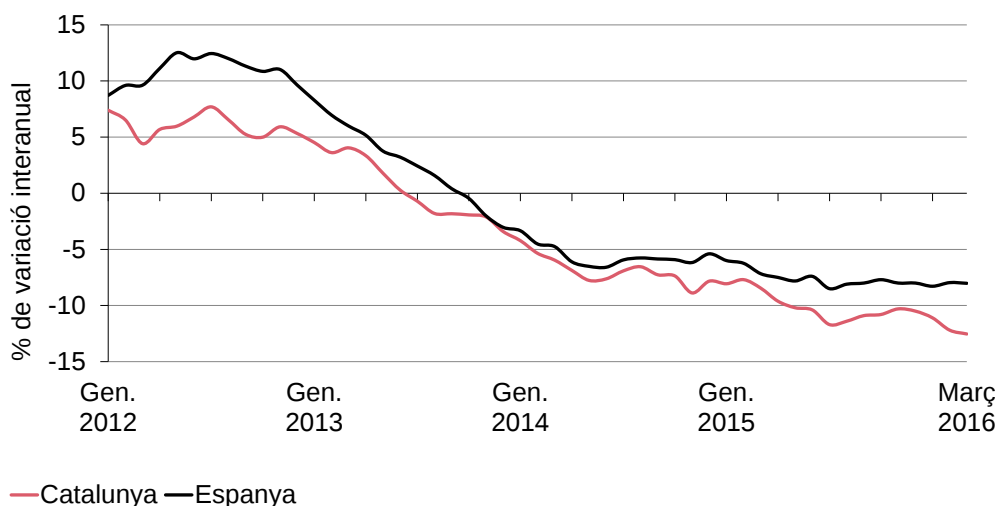
A Espanya la població en atur segueix reduint-se en termes interanuals, en part gràcies a la reducció de la població activa, que disminueix un 0,3 %. El primer trimestre del 2016 la taxa d'atur s'ha situat en un 21 %, força inferior a la taxa que presentava a principis de l'any passat (d'un 23,8 %). Així, d'acord amb aquestes dades, la taxa d'atur de Catalunya (17,4%) segueix en valors molt inferiors a la mitjana estatal. Pel que fa a la zona euro, s'observa com la taxa d'atur va reduint-se lentament des de finals del 2013. El primer trimestre del 2016 ha baixat fins a situar-se en un 10,3 % (taxa ajustada d'estacionalitat i de l'efecte del calendari), la taxa més baixa des del tercer trimestre del 2011. Al llarg dels últims dotze mesos, la taxa d'atur ha millorat a la major part dels països de la zona euro; tot i això, continua sent molt elevada a Grècia (24,4 %, amb dada del quart

trimestre del 2015) i a Espanya (20,5%, amb la dada ajustada estacionalment que publica Eurostat). En canvi, les taxes d'atur més reduïdes corresponen a Alemanya (4,3 %) i Malta (5 %).

L'atur registrat acumula més de 2 anys de caiguda interanual a Catalunya, amb un descens força superior al d'Espanya

L'atur registrat ha accentuat els últims mesos la tendència de caiguda interanual que va iniciar l'any 2013. El mes de març el ritme de descens en el nombre d'aturats s'ha intensificat fins a un 12,5 % interanual, la caiguda més forta des que va començar la recuperació del mercat de treball. Com d'altres indicadors laborals, l'atur registrat mostra una evolució més favorable a Catalunya que a Espanya, ja que l'atur registrat en el conjunt de l'Estat baixa amb menys intensitat. En particular, el mes de març el descens interanual és d'un 8 %.

Evolució de l'atur registrat

Font: oficines de treball de la Generalitat i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

5.

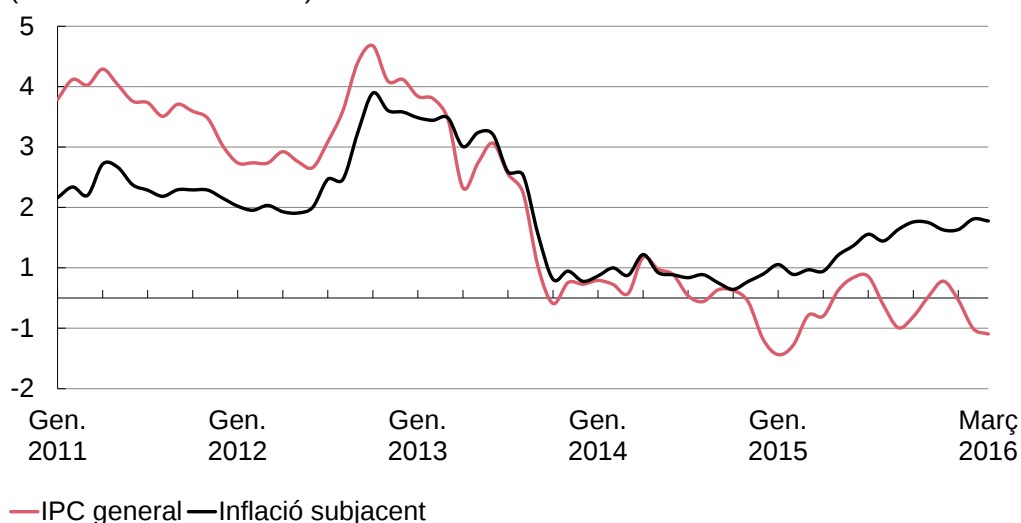
L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

La inflació es manté en negatiu (-0,6 % interanual el març)

Els primers mesos de l'any la inflació ha continuat en taxes negatives. El març la taxa interanual de l'IPC a Catalunya ha estat d'un -0,6 %, (el febrer va ser d'un -0,5 interanual). Es prolonga, per tant, l'etapa de moderació històrica de la inflació, que va començar a mitjan 2013 i que es va accentuar l'any 2015, en gran mesura per la davallada registrada en el preu internacional del petroli. Tot i això, la inflació subjacent no mostra una contenció tan forta com l'índex general, i després d'haver assolit mínims l'any 2014, ha anat creixent lentament, en sintonia amb la recuperació econòmica, fins arribar a un 1,3 % interanual els mesos de febrer i març. D'altra banda, el paper moderador del petroli sobre la inflació pot desaparèixer els mesos vinents, ja que és difícil que la

Evolució de l'IPC i de la inflació subjacent
(% de variació interanual)

Font: INE.

cotització del cru es redueixi molt més, atès que està en valors mínims. De fet, el preu del petroli Brent el mes d'abril s'ha situat en mitjana en valors pròxims als 39 dòlars per barril, en un preu encara molt reduït, però superior als 30 dòlars registrats el mes de gener del 2016.

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Catalunya													
Mitjana del 2013	1,7	0,0	6,1	0,2	1,7	1,7	5,1	-0,1	-4,3	1,3	10,5	0,9	2,7
Mitjana del 2014	0,1	0,1	1,2	0,2	1,7	-0,1	0,7	-1,1	-6,1	-0,7	0,9	0,5	1,6
Mitjana del 2015	-0,2	1,8	1,1	0,4	-1,5	0,2	0,1	-4,5	-1,8	0,1	1,3	1,0	2,0
Desembre del 2014	-0,7	0,2	0,0	0,3	0,4	-0,1	-0,1	-5,8	-5,7	-0,7	1,4	0,9	1,9
Desembre del 2015	0,3	2,1	1,1	0,5	-1,6	0,6	0,2	-2,7	0,4	0,7	1,1	0,9	2,0
Gener del 2016	0,0	2,1	0,6	0,4	-4,8	0,7	-0,1	-1,7	1,2	0,2	1,1	1,3	1,9
Febrer del 2016	-0,5	1,3	0,1	0,5	-5,1	0,7	-0,1	-4,5	2,7	0,6	1,1	1,7	1,9
Març del 2016	-0,6	1,7	0,2	0,5	-5,2	1,0	-0,1	-5,4	2,7	0,4	1,1	1,6	1,9
Espanya													
Mitjana del 2013	1,4	2,8	6,1	0,0	0,9	0,9	6,9	0,4	-4,2	0,7	8,1	0,5	2,1
Mitjana del 2014	-0,2	-0,3	1,4	0,1	1,3	-0,5	0,1	-0,9	-6,1	-1,4	1,8	0,5	1,0
Mitjana del 2015	-0,5	1,2	1,4	0,3	-2,1	-0,2	0,1	-4,5	-1,8	-0,4	1,1	0,8	1,6
Desembre del 2014	-1,0	-0,3	0,4	0,2	-0,2	-0,6	-0,2	-5,5	-5,7	-1,2	1,3	0,6	1,3
Desembre del 2015	0,0	1,8	1,3	0,5	-2,3	0,1	0,5	-2,8	0,5	0,2	0,5	0,9	1,7
Gener del 2016	-0,3	2,1	0,9	0,4	-6,0	0,1	-0,4	-1,9	1,2	-0,2	0,5	1,3	1,5
Febrer del 2016	-0,8	1,3	0,4	0,4	-6,3	0,2	-0,5	-4,7	2,7	-0,1	0,5	1,4	1,5
Març del 2016	-0,8	1,7	0,4	0,4	-6,3	0,3	-0,5	-5,3	2,7	0,0	0,5	1,6	1,5

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

El grup de despesa amb una inflació més alta és el de comunicacions (2,7 % interanual), després de molts anys de reduccions de preus

La gran majoria dels grups de despesa de l'IPC presenten un comportament moderat dels preus. L'apartat que experimenta un creixement més alt, d'un 2,7 %, és el de comunicacions. Aquest és un fet insòlit, ja que aquest grup de despesa ha registrat una tendència gairebé constant de caiguda de preus durant els últims quinze anys. En segon lloc, destaca l'augment dels preus de les altres despeses (que inclouen, entre d'altres, les assegurances i els productes d'ús personal), amb un creixement d'un 1,9 %. També cal destacar l'acceleració en el grup dels hotels, cafès i restaurants, segurament relacionada amb

l'expansió del consum privat i del turisme: el seu creixement de preus és encara contingut (1,6 % interanual), però en els dos últims mesos ha assolit el ritme més alt des de finals del 2012. En sentit contrari, els dos grups més beneficiats pel baix preu del petroli, que són els transports i les despeses d'habitatge, registren una caiguda interanual dels seus preus, d'un 5,4 % i d'un 5,2 % interanual respectivament.

Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex de preus sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana del 2013	1,9	1,9	1,1	3,2	3,2	-0,3
Mitjana del 2014	0,4	0,4	0,1	0,6	-0,7	-1,1
Mitjana del 2015	0,9	1,0	0,5	1,2	2,9	-8,8
Desembre del 2014	0,4	0,7	0,1	0,1	0,4	-8,6
Desembre del 2015	1,1	1,2	0,9	1,6	2,7	-7,0
Gener del 2016	1,1	1,2	0,8	1,5	2,9	-9,6
Febrer del 2016	1,3	1,6	0,8	1,4	0,7	-13,3
Març del 2016	1,3	1,5	0,8	1,3	2,0	-14,3
Espanya						
Mitjana del 2013	1,4	1,4	0,6	3,1	3,6	0,0
Mitjana del 2014	0,0	0,1	-0,4	0,4	-1,2	-0,8
Mitjana del 2015	0,6	0,7	0,3	0,9	1,8	-9,0
Desembre del 2014	0,0	0,3	-0,2	-0,2	-0,4	-8,5
Desembre del 2015	0,9	0,9	0,6	1,4	2,6	-7,5
Gener del 2016	0,9	1,0	0,5	1,4	3,3	-10,3
Febrer del 2016	1,0	1,3	0,5	1,3	0,8	-14,1
Març del 2016	1,1	1,4	0,5	1,3	2,2	-14,8

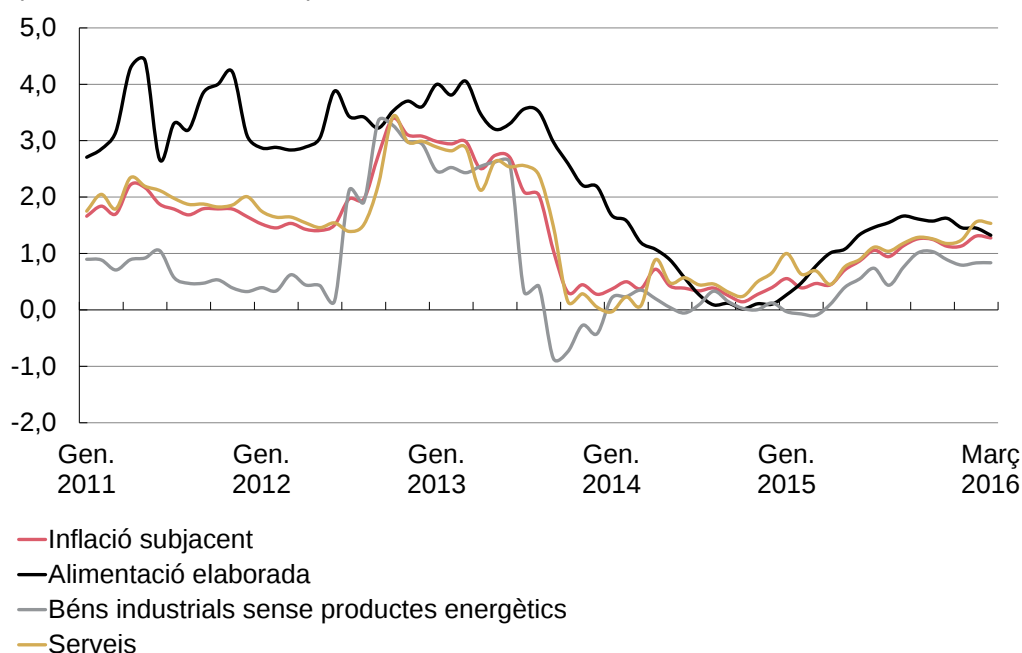
¹ Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

La inflació subjacent (1,3 % interanual), és més alta que la dels anys 2014 i 2015, sobretot per l'alça dels serveis

La inflació subjacent ha registrat els últims sis mesos taxes més altes que les de 2014 (quan va arribar a mínims històrics) i de la primera meitat del 2015. El mes de març se situa en un 1,3 % interanual. Per components, el que ha experimentat una acceleració més intensa és el de serveis (amb un increment d'un 1,5 %). Això s'explica per la incidència de l'alça de preus en grups de despesa com les comunicacions o els hotels, cafès i restaurants. Amb tot, aquesta

evolució encara és força continguda si es té en compte que aquest grup ha estat tradicionalment un dels més inflacionistes. Pel que fa al component d'alimentació elaborada, alcohol i tabac, ha moderat una mica l'increment de preus (ara d'un 1,3 % interanual). Finalment, el capítol amb una evolució més moderada és una vegada més el de béns industrials sense productes energètics, amb un increment d'un 0,8 % interanual.

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components a Catalunya (% de variació interanual)

Font: INE.

La inflació espanyola segueix en negatiu (-0,8 % interanual el març), però la inflació subjacent marca la taxa més alta (1,1 %) des d'agost del 2013

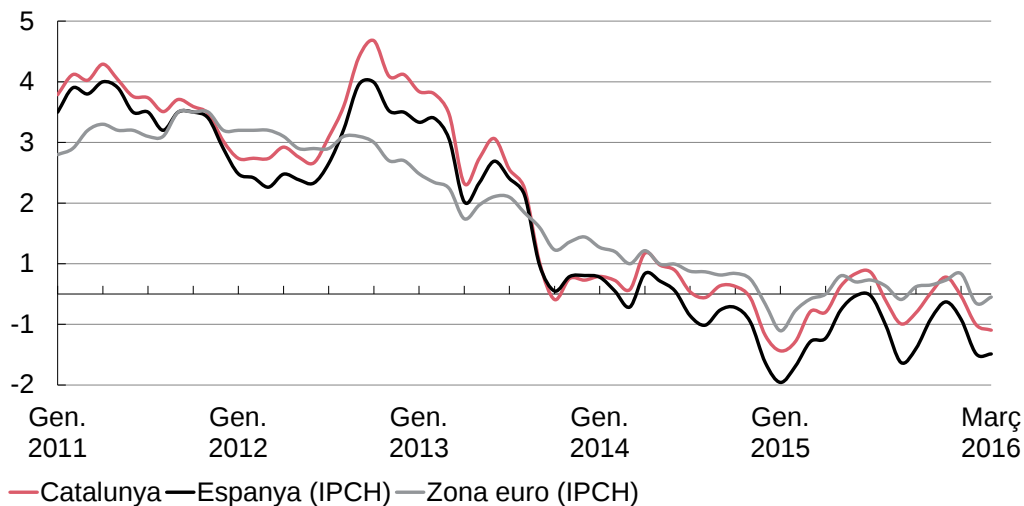
La inflació a Espanya també s'ha mantingut en valors negatius els últims mesos (-0,8% interanual el mes de març). Al mateix temps la inflació subjacent espanyola, tot i que continua moderada, ha anat pujant lentament i arriba el març a un 1,1% interanual, la taxa més alta des de mitjan 2013.

En els últims mesos, per tant, la inflació d'Espanya s'ha situat en taxes més negatives que la corresponent a Catalunya. De tota manera, el diferencial d'inflació amb la mitjana estatal s'ha mantingut força estable. Fins i tot ha baixat una mica, per situar-se en 0,2 punts percentuals el mes de març, gràcies a que el diferencial d'inflació dels aliments ha desaparegut. En termes d'inflació subjacent, el diferencial també ha estat de 0,2 punts, amb un perfil molt constant els darrers mesos. Per grups de despesa, els que presenten un creixement de preus

més alt en comparació amb la mitjana estatal són l'habitatge (amb un diferencial de 1,1 punts percentuals el mes de març), seguit del parament de la llar (0,7 punts) i de l'ensenyament (amb una inflació 0,6 punts percentuals superior a la mitjana estatal).

Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

(% de variació interanual)

Font: INE.

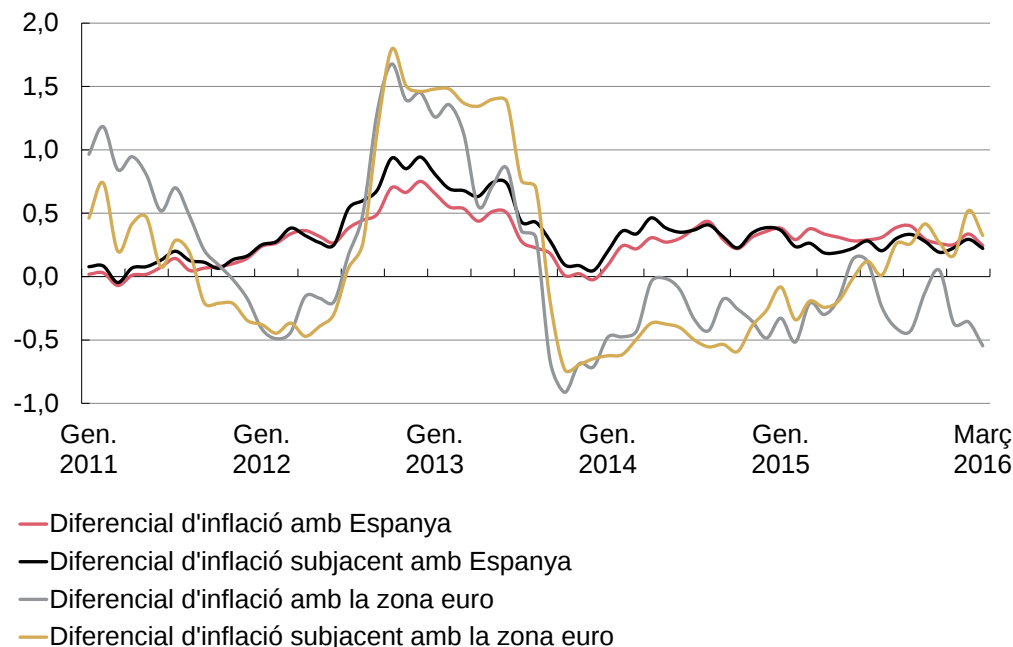
La inflació a la zona euro és d'un 0 % interanual, mentre que la inflació subjacent continua moderada (1 %) però clarament positiva

A la zona euro l'IPC harmonitzat també ha seguit els mesos més recents amb un creixement mínim, principalment per l'efecte moderador del preu del petroli. De fet, el març els preus de consum s'han mantingut estables respecte a un any enrere (0 % interanual). La inflació subjacent, tot i seguir una evolució moderada –atès el perfil encara feble de la demanda interna–, presenta taxes clarament positives (el març ha assolit una taxa d'un 1 % interanual). Dins dels països de l'euro, la moderació de preus és generalitzada. Les economies amb una inflació més negativa són Xipre (-2,2 % interanual), Espanya (-1%, en termes d'IPC harmonitzat) i Eslovènia (-0,9 %), mentre que les taxes d'inflació més altes corresponen a Bèlgica (1,6 %) i Malta (1%).

La inflació de Catalunya durant els primers mesos de 2016 s'ha situat en taxes força inferiors a la UEM, amb un diferencial negatiu que arriba a 0,6 punts el mes de març. Això evidencia que l'impacte de la reducció del preu del petroli sobre la inflació és superior a Catalunya (i a Espanya) en comparació amb la mitjana de la UEM, d'entrada perquè els productes energètics tenen un pes superior en la cistella de consum que conforma l'IPC. En canvi, la inflació subjacent ha mostrat unes

taxes una mica més altes a Catalunya que a la zona euro, i el diferencial positiu (de 0,3 punts) s'ha ampliat lleugerament a l'últim mig any. De tota manera, aquest diferencial que enregistra la inflació subjacent en comparació amb la zona euro és de poca magnitud, i molt inferior al que s'experimentava en el període previ a la crisi.

Evolució dels diferencials d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro (punts percentuals)

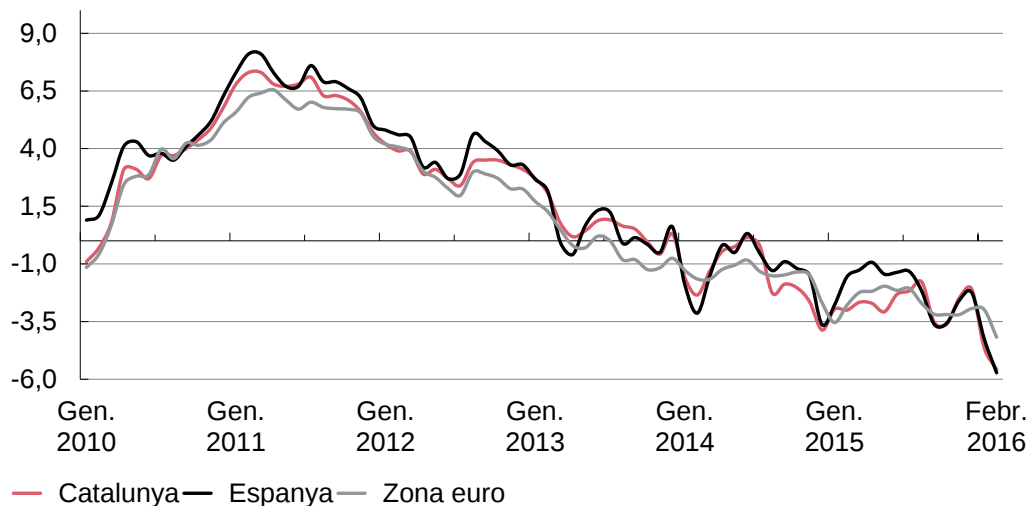

Font: INE.

Els preus industrials continuen disminuint amb força (baixen un 5,6 % interanual)

L'índex de preus industrials de sortida de fàbrica (IPRI), que encadena taxes interanuals negatives des de principis del 2014, el mes de febrer ha registrat una caiguda del 5,6 % interanual, el descens més acusat des de juliol de 2009. La categoria d'energia és la que mostra una caiguda més gran (d'un 21,6 % interanual). Aquest descens de l'energia és el més intens de tota la sèrie disponible, que comença el gener de 2003. La segueix la de béns intermedis, que disminueix un 2,2 % interanual. Els béns d'equipament presenten un creixement interanual positiu, d'un 0,1 %, mentre que els béns de consum registren un lleu descens (d'un -0,4 %). D'altra banda, a Espanya els preus industrials cauen pràcticament igual que a Catalunya, ja que baixen un 5,7 % interanual. El descens de la categoria d'energia també ha estat molt important (d'un 19,8 %), tot i que una mica més lleu que a Catalunya). A la zona euro els preus industrials també han anat a la baixa (-4,2 % interanual).

Evolució de l'índex de preus industrials (% de variació interanual)

Font: INE i Eurostat.

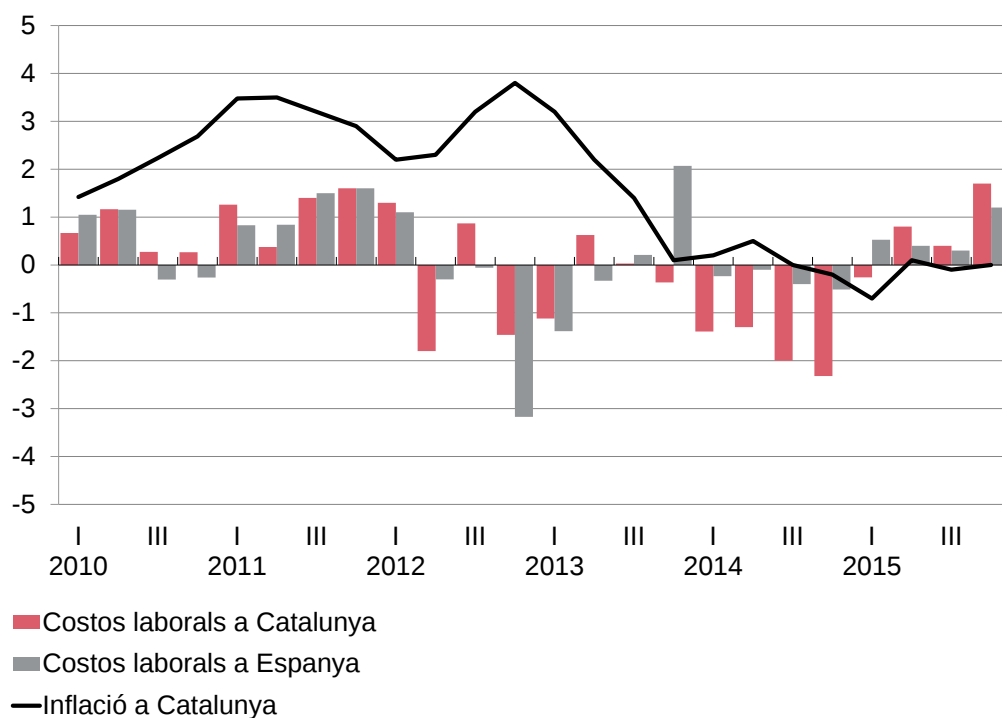
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals

Els costos laborals augmenten un 1,7 % interanual el darrer trimestre del 2015, amb un impuls destacat del cost salarial extraordinari (9,9 %)

Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL) de l'INE, el quart trimestre de 2015 el cost laboral mitjà per treballador i mes va augmentar a Catalunya un 1,7 %, i al conjunt de l'Estat un 1,2%. Aquests resultats són superiors als de la mitjana de l'any: un 0,7 % anual a Catalunya i 0,6 % a Espanya. D'altra banda, a diferència del 2014 la inflació va ser inferior a l'evolució dels costos laborals, especialment en el darrer trimestre de l'any.

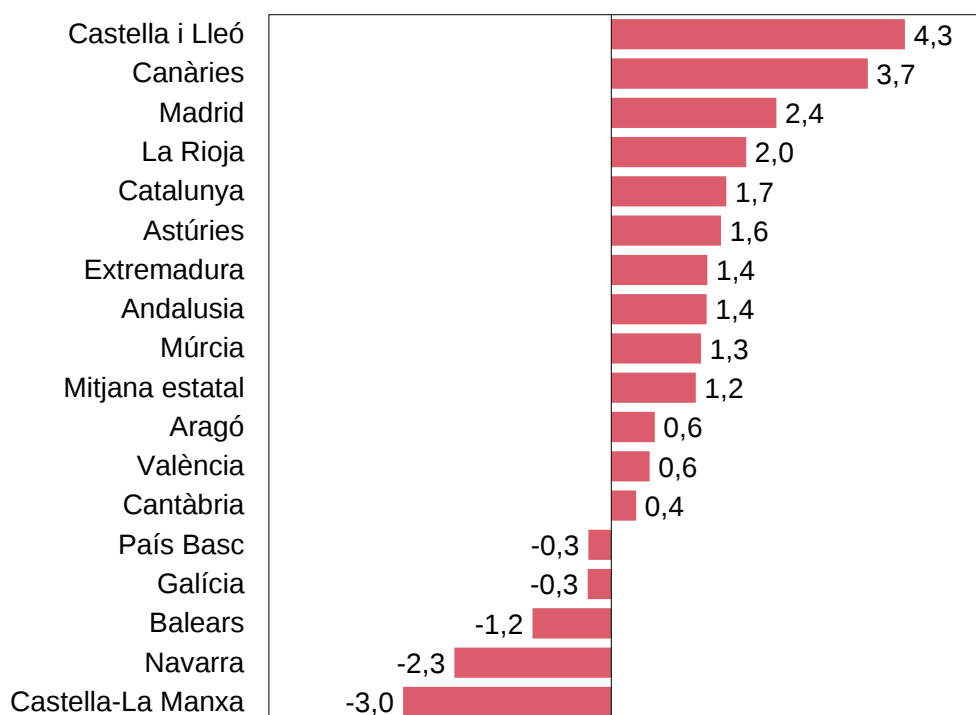
L'anàlisi regional de l'evolució dels costos laborals durant el quart trimestre del 2015 presenta diferències remarcables entre comunitats autònomes. Així, es produeixen caigudes accentuades a Castella-La Manxa (del 3,0 %), Navarra (del 2,3 %) i Balears (de l'1,2 %), mentre que, en d'altres casos, els costos augmenten notablement, com ara a Castella i Lleó, Canàries i Madrid, amb increments del 4,3 %, 3,7 % i 2,4 % respectivament. El creixement de costos a Catalunya se situa 5 dècimes per sobre de la mitjana espanyola.

Costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes. Quart trimestre del 2015 (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Pel que fa a l'evolució dels diversos components dels costos laborals a Catalunya durant el conjunt del 2015, la part del cost salarial presenta un increment de l'1,6 %. Aquesta variació és el resultat d'un augment del 0,6 % del cost salarial ordinari i del 7,8 % del cost salarial extraordinari, que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. A Espanya l'increment dels costos salarials és inferior (1,1 %), tot mostrant un augment del 0,4 % del cost salarial ordinari i del 5,8 % del cost salarial extraordinari. L'augment més alt que experimenta el cost extraordinari a Catalunya està relacionat amb la recuperació a la Generalitat d'una paga extraordinària que havia estat suprimida des del 2012. En el cas de l'Administració de l'Estat, aquesta recuperació va tenir lloc durant l'any 2013.

Costos salarials i laborals

Dades anuals (% de variació interanual)

	Cost per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2014	2015	2014	2015
Catalunya				
Cost laboral total	-1,7	0,7	-1,7	0,4
Cost salarial	-1,8	1,6	-1,7	1,3
Cost salarial ordinari	-1,6	0,6	-1,5	0,3
Cost salarial extraordinari	-3,0	7,8	-3,1	7,6
Cost laboral no salarial	-1,6	-1,9	-1,5	-2,1
Hores pactades	-0,1	0,2		
Hores efectives de treball	-0,1	0,2		
Espanya				
Cost laboral total	-0,3	0,6	0,1	0,6
Cost salarial	-0,1	1,1	0,3	1,1
Cost salarial ordinari	0,0	0,4	0,4	0,4
Cost salarial extraordinari	-0,7	5,8	-0,1	5,9
Cost laboral no salarial	-1,0	-0,7	-0,6	-0,7
Hores pactades	-0,5	0,1		
Hores efectives de treball	-0,4	0,0		

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Els costos laborals no salarials, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i altres percepcions no salarials, es van reduir el 2015 un 1,9 %. La tendència a la baixa de les indemnitzacions per acomiadament expliquen en part el retrocés d'aquests costos. Al conjunt de l'Estat, els costos laborals no salarials cauen un 0,7 %.

El nombre d'hores efectives de treball presenta un comportament estable, que es reflecteix en un increment del 0,2 % a Catalunya i una

variació nul·la a Espanya. La dinàmica seguida per aquestes hores efectives de treball situa l'evolució dels costos laborals per hora en un augment del 0,4 % a Catalunya i del 0,6 % a Espanya.

Per sectors productius, a Catalunya la construcció va experimentar durant el 2015 un retrocés molt notable dels costos laborals per treballador i mes, del 5,3 %, a diferència dels costos dels serveis i la indústria que es van incrementar un 0,8 % i un 1,1 % respectivament. En el conjunt de l'Estat l'evolució dels costos laborals per sectors productius presenta menys diferències. Els costos per treballador i mes a la construcció cauen menys (1,1 %), i els costos dels serveis i la indústria augmenten un 0,8 % i un 0,5 % respectivament. Per la seva banda, l'evolució seguida pels costos salarials ordinaris per treballador i mes presenten una evolució força semblant a la dels costos laborals per treballador i mes, si bé la construcció presenta una caiguda més moderada (d'un 1,6 %).

Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius
Dades anuals (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2014	2015	2014	2015
Costos laborals per treballador i mes				
Total	-1,7	0,7	-0,3	0,6
Indústria	1,4	0,8	1,3	-0,4
Construcció	-2,5	-5,3	-0,2	-1,1
Serveis	-2,4	1,1	-0,6	1,0
Costos salarials ordinaris per treballador i mes				
Total	-1,6	0,6	0,0	0,4
Indústria	2,2	0,5	1,7	0,1
Construcció	-2,2	-1,6	1,0	0,1
Serveis	-2,5	0,8	-0,4	0,5

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

L'augment salarial pactat fins al març és del 1,30 %, superior al registrat en el mateix període del 2015 (0,85 %)

Els convenis col·lectius que s'han registrat fins al març del 2016 presenten un increment de les tarifes salarials del 1,30 %, augment superior al que es va pactar en el mateix període de l'any 2015 (del 0,85 %). Amb tot, aquest increment se situa per sota del llindar màxim recomanat per al 2016 (de l'1,5%) en el III Acord per a l'ocupació i la negociació col·lectiva. Cal destacar que els increments pactats en l'àmbit de l'empresa (0,78 %) són inferiors als pactats en l'àmbit sectorial (1,32 %).

Un fet destacat és que el nombre de treballadors afectats en la negociació col·lectiva i el nombre d'acords signats augmenten de manera notable: un 79,4 % i un 64,9 % respectivament. En ambdós casos l'augment ha estat més intens en l'àmbit de negociació d'empresa. Cal tenir present que s'ha produït un canvi metodològic en l'estadística de convenis que pot explicar aquest fort creixement. Des de gener de 2016, el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social introdueix automàticament les revisions d'aquells convenis amb un increment salarial ja acordat i conegut; amb anterioritat, els convenis s'incorporaven a l'estadística després d'haver estat registrats.

Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació

(% de variació interanual)

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
De gener a març del 2015			
Empresa	53	6.589	0,81
Sector	24	253.374	0,85
Total	77	259.963	0,85
De gener a març del 2016			
Empresa	94	17.571	0,78
Sector	33	448.875	1,32
Total	127	466.446	1,30

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

6.

El sector financer

6.1. Crèdits i dipòsits

Augmenten els fluxos de nou crèdit a les llars i les pimes

Les dades del Banc d'Espanya confirmen la revitalització sostinguda del crèdit, tant del que es destina a les llars com del que es destina a les pimes. Durant el 2015 el creixement del nou crèdit guanya força després d'haver iniciat un canvi de tendència a principis del 2014. En el cas de les llars, el volum de crèdit nou concedit durant el 2015 augmenta en totes les agrupacions estadístiques: un 33,2 % en habitatge, un 20,1 % en consum i un 17,2 % en la resta de conceptes. Pel que fa a les empreses, en el mateix període, el volum de crèdit nou de menys d'un milió (que s'equipara al concedit a pimes) augmenta un 12,9 %, i en el d'operacions amb més volum de crèdit (que s'equiparen al crèdit concedit a grans empreses) el creixement és d'un 7,9 %. Amb les dades més recents del Banc d'Espanya dels dos primers mesos d'enguany, s'observa una acceleració del nou crèdit concedit a les llars i a les pimes, si bé el crèdit a les grans empreses baixa, per la facilitat que tenen actualment aquestes empreses d'accedir directament als mercats per al seu finançament.

El BCE afegeix noves mesures de política monetària

El passat 10 de març, el BCE va rebaixar els tres tipus d'interès de l'Eurosistema i va decidir augmentar el volum de compres mensuals amb la incorporació de bons corporatius. A més, a la reunió del 21 d'abril l'autoritat monetària va mantenir els tipus de referència sense canvis i va anunciar que al juny començarien les compres d'actius del sector privat. En aquesta darrera reunió, el BCE va confirmar que el juny es durà a terme la primera subhasta d'operacions de refinançament a termini més llarg amb objectiu específic (TLTRO-II) de les quatre programades entre juny de 2016 i abril de 2017. Aquestes quatre injeccions de liquiditat persegueixen incentivar la demanda de nou crèdit, ja que les entitats financeres obtindran primes sobre

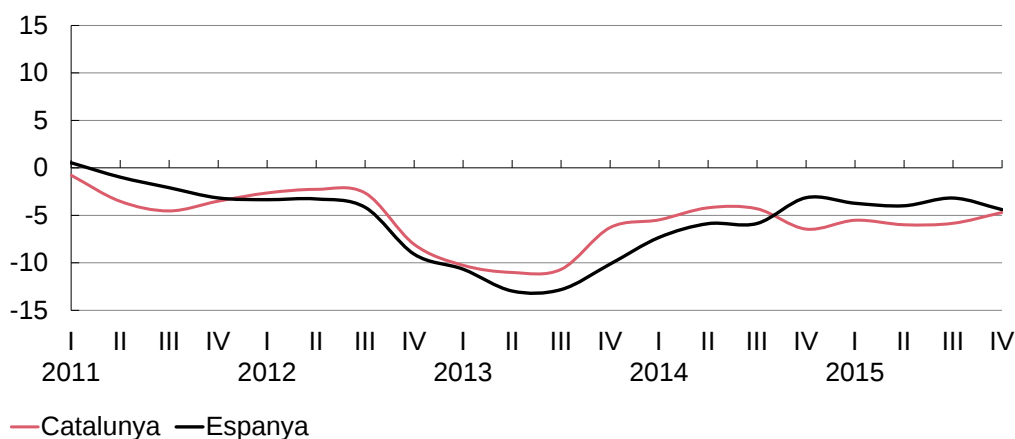
l'augment del crèdit concedit entre l'1 de febrer de 2016 i el 31 de gener de 2018, sense comptabilitzar el crèdit per l'habitatge.

Se suavitza la reducció del crèdit viu de les entitats de dipòsit

L'estoc del crèdit viu que figura als balanços de les entitats de dipòsit encara presenta caigudes, atès que els fluxos d'amortització de crèdits d'empreses i famílies són superiors als fluxos de crèdits nous concedits. No obstant això, les dades més recents disponibles per a Catalunya, corresponents al darrer trimestre del 2015, mostren que s'ha suavitzat el ritme de retrocés de l'estoc de crèdit, tot i que encara cau a un ritme del 4,7 % interanual. La part majoritària d'aquest crèdit, que corresponen al sector privat resident, és la que mostra una moderació més gran en el seu retrocés, que se situa en un 4,3 % interanual. En canvi, s'accentua la disminució de l'estoc de crèdit viu de les administracions públiques, fins a un 10,8 % interanual.

Evolució del crèdit de les entitats de dipòsit

(% de variació interanual)

Font: Banc d'Espanya.

En el conjunt de l'Estat, les reduccions interanuals han estat lleugerament inferiors: un 4,4 % en el cas de l'estoc total de crèdit, un 4,0 % en els altres sectors residents i un 9,5 % per al conjunt de les administracions públiques. Les dades provisionals més recents (febrer) del conjunt de l'Estat, confirmen que continua el desapalancament de l'economia espanyola, tot i que el ritme interanual de caiguda se suavitza (-4,2 % tant al gener com al febrer), ajudat per una desacceleració del crèdit del conjunt de les administracions públiques.

S'intensifica el retrocés del crèdit viu per activitats productives

Malgrat la revitalització del flux de crèdit nou a les empreses, continua predominant el desapalancament en tots els sectors. Això explica que l'estoc de crèdit concedit per les entitats de crèdit i per les entitats

financeres de crèdit a les activitats productives intensifiqui el darrer trimestre del 2015 el seu retrocés fins a un 4,4 % interanual. La construcció i la promoció immobiliària són els sectors que continuen mostrant les caigudes més pronunciades, malgrat que s'han moderat fins a un 11,7 % i un 10 %, respectivament. La novetat recent és el retrocés del crèdit viu a la indústria i els serveis. Pel que fa al crèdit concedit a les persones físiques la reducció s'ha moderat fins a un 3,8 % interanual a final del 2015. Cal, no obstant, parlar d'un comportament molt diferenciat entre l'evolució del crèdit viu per a l'adquisició i rehabilitació d'habitatge, que continua a la baixa, i el crèdit viu destinat a la compra de béns de consum durador, que manté un creixement força positiu, tot i que inferior al de trimestres anteriors.

Evolució de l'estoc de crèdit privat per finalitats

(dades de l'economia espanyola¹, % de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Indústria ²	Serveis ³	Construcció	Promoció immobiliària	Total	Habitatge ⁴	Béns de consum durador
2010	-17,6	-9,1	-8,8	-28,3	-30,9	-4,9	-3,7	-18,5
2011	-19,2	-11,3	-11,7	-30,1	-30,8	-5,4	-4,0	-22,9
2012	-19,0	-12,5	-11,6	-28,3	-30,4	-5,7	-4,5	-14,8
2013	-13,3	-11,9	-7,9	-21,1	-21,1	-5,4	-4,5	-21,3
1r trimestre del 2014	-10,7	-11,0	-6,9	-15,4	-16,4	-4,1	-4,2	-22,4
2n trimestre del 2014	-9,1	-9,8	-2,8	-13,6	-18,8	-3,3	-3,8	-5,4
3r trimestre del 2014	-9,5	-8,1	-3,4	-15,1	-19,9	-3,7	-4,0	-10,2
4t trimestre del 2014	-6,3	-2,8	-1,2	-17,3	-15,0	-3,5	-4,1	12,0
1r trimestre del 2015	-5,2	-3,3	0,5	-17,7	-14,2	-4,4	-4,2	24,5
2n trimestre del 2015	-4,6	-0,3	0,1	-16,9	-14,2	-4,7	-5,3	23,8
3r trimestre del 2015	-2,4	1,1	3,2	-14,9	-13,0	-4,4	-4,9	27,6
4t trimestre del 2015	-4,4	-1,6	-2,2	-11,7	-10,1	-3,8	-4,8	11,9

¹ Estoc de crèdit concedit per les entitats de crèdit i les entitats financeres de crèdit.

² Sense construcció.

³ Sense promoció immobiliària.

⁴ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya.

La morositat agregada se situa en un 10,1 % a finals del 2015

La taxa de morositat del crèdit concedit per les entitats de crèdit i per les entitats financeres de crèdit al conjunt de l'economia espanyola, excloses les administracions, es continua reduint després d'haver assolit valors màxims a finals del 2013. Així, la taxa de finals del quart trimestre del 2015 se situa en un 10,1 %, i la taxa provisional del febrer de 2016 es redueix en 3 punts bàsics addicionals. Aquesta evolució es

deriva principalment d'una acceleració del ritme de reducció interanual dels crèdits considerats dubtosos, que és bastant superior a la de l'estoc total del crèdit.

La taxa de les activitats productives se situa en un 14,6 % a finals del quart trimestre del 2015; la morositat més alta continua corresponent a les activitats relacionades amb la construcció (30 %) i la promoció immobiliària (27,5 %). Pel que fa a les persones físiques, la taxa de morositat a finals d'any és d'un 5,6 %.

Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

(dades de les entitats de crèdit de l'economia espanyola, %)

	Activitats productives							Persones físiques		
	Total	Acti- vitats Total	agràries	Indústria ¹	Serveis ²	Cons- trucció	Promoció immo- biliària	Total	Habi- tatge ³	Béns de consum durador
2010	5,8	7,9	4,3	4,4	3,4	12,1	14,0	3,2	2,4	6,8
2011	6,1	8,4	4,4	4,7	3,5	13,3	15,3	3,2	2,5	6,9
2012	10,4	15,5	9,2	9,1	7,9	25,8	29,1	4,9	4,0	6,1
2013	13,6	20,3	13,6	13,1	11,7	34,3	38,0	6,9	6,0	6,8
1r trimestre del 2014	13,4	19,7	13,1	13,4	11,0	33,0	37,9	7,1	6,3	7,3
2n trimestre del 2014	13,1	19,5	12,4	13,7	11,0	32,6	38,0	7,0	6,1	6,5
3r trimestre del 2014	13,0	19,5	12,1	13,5	11,4	32,9	37,4	6,9	6,0	6,5
4t trimestre del 2014	12,5	18,5	12,3	12,8	10,9	32,6	36,2	6,8	5,9	5,7
1r trimestre del 2015	12,1	17,6	11,8	12,6	10,4	32,1	34,7	6,7	5,9	5,6
2n trimestre del 2015	11,0	16,2	11,0	11,8	9,8	29,8	32,1	6,0	5,3	4,7
3r trimestre del 2015	10,7	15,4	11,0	11,7	9,1	29,2	30,6	5,9	5,1	4,5
4t trimestre del 2015	10,1	14,6	10,1	10,9	8,9	30,0	27,5	5,6	4,9	4,2

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

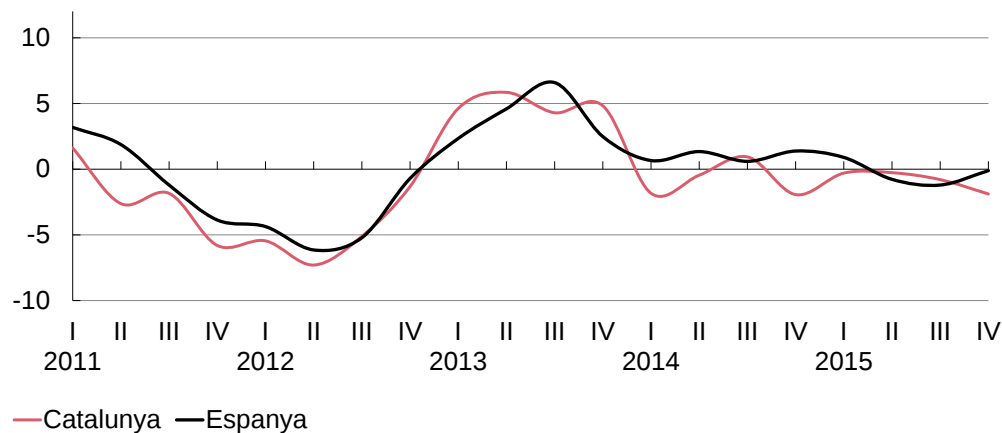
Font: Banc d'Espanya.

El volum de dipòsits continua sense créixer

Els tipus d'interès baixos segueixen condicionant l'estratègia de l'estalvi, que bé s'orienta cap a fons d'inversió (amb més risc però també més rendibilitat) o bé cap a opcions amb més liquiditat, com els dipòsits a la vista. Els tipus d'interès han assolit mínims històrics durant el primer trimestre del 2016 i la política monetària expansiva del BCE continuarà injectant liquiditat als mercats financers, afegint pressió a la baixa en els tipus d'interès la qual cosa farà més atractives altres opcions que els dipòsits.

El volum de dipòsits en els balanços de les entitats de dipòsit ha anat a la baixa des del 2014, per bé que cal diferenciar entre l'estoc dels dipòsits a termini, que continua disminuint a Catalunya i a Espanya, i el de dipòsits a la vista i el de dipòsits d'estalvi, que mantenen una tendència a l'alça.

Evolució dels dipòsits (% de variació interanual)

Font: Banc d'Espanya.

En conjunt però, a finals del quart trimestre del 2015, l'estoc del conjunt de dipòsits, tot i que modera el seu retrocés, cau a Catalunya un 1,9 % interanual (a Espanya es produeix un lleuger creixement del 0,1 %). Per sectors, els dipòsits de les administracions públiques són els que més cauen a Catalunya, un 3,9 % (mentre pugen un 3,6 %, a Espanya); al mateix temps, els dipòsits del sector privat resident es redueixen un 0,8 % a Catalunya i un 0,7 %, a Espanya.

L'estalvi que s'ha sortit dels circuits dels dipòsits bancaris s'ha desviat entre d'altres destinacions cap a fons d'inversió. Així, segons les dades de l'Associació d'Institucions d'Inversió Col·lectiva i Fons de Pensions (INVERCO), a finals de març del 2016, el volum dels fons mobiliaris d'inversió del conjunt de l'Estat (212.999 milions d'euros, més d'una sisena part dels dipòsits totals), ha crescut un 0,4 % interanual i el nombre de partícips (7,7 milions) s'ha incrementat un 9,6 % interanual.

Els comptes financers del Banc d'Espanya del quart trimestre del 2015 confirmen el guany que experimenten els fons d'inversió entre els actius financers de les llars (i institucions sense finalitat de lucre) d'Espanya. Segons aquestes dades, els fons d'inversió concentren el 12% dels actius financers, amb un augment de 1,2 punts percentuals (pp) de participació respecte a un any enrere. L'efectiu i els dipòsits bancaris sumen la part més important (el 42 %), per bé que perden 0,8 pp en el conjunt dels actius financers. Les participacions de capital

representen un 25 % (i perden 0,6 pp), les assegurances i els fons de pensions un 17 % (0,1 pp menys) i la resta d'opcions financeres concentren un 4 %.

6.2. El mercat de valors

La recuperació de les borses a l'abril modera parcialment la caiguda dels mesos anteriors.

L'any va començar amb un augment de la volatilitat en els mercats financers per les incerteses geopolítiques i per l'entorn econòmic més feble en les economies emergents que ha portat a una revisió a la baixa de les previsions del creixement mundial per part de l'FMI. Els mercats han reaccionat aquests mesos pendents de la Xina i de l'evolució del petroli; tot aquest entorn incert s'ha traduït en pèrdues en els mercats de valors.

L'IBEX 35 ha mostrat en el primer trimestre una evolució pitjor que la dels índexs més rellevants europeus, i encadena quatre trimestres consecutius en negatiu. A finals de març d'enguany el selectiu espanyol registrava una caiguda del 8,6 %, la més gran en un primer trimestre des del 2010, en què va baixar un 9,0 % trimestral. No obstant això, el mes d'abril ha tingut un comportament a l'alça (fins als 9.025,7 punts i una revalorització en el conjunt del mes del 3,5 %) que ha permès moderar els resultats del conjunt dels quatre primers mesos de l'any, que mostren unes pèrdues del 5,4 %.

La situació econòmica i geopolítica global provoca una gran volatilitat dels principals índexs borsaris

La dinàmica dels mercats borsaris europeus durant els primers mesos del 2016 s'ha vist influenciada tant per la política monetària del BCE com per la incertesa sobre la situació econòmica i financera internacional. Pel que fa a les noves mesures de política monetària d'aquest trimestre, cal destacar que el BCE continua la seva aposta d'expansió quantitativa, amb una nova reducció de tipus oficials, l'ampliació dels programes de compra d'actius (amb la incorporació dels bons corporatius en el seu balanç) i l'anunci de noves injeccions de liquiditat. Aquestes mesures tenen la finalitat comú de reactivar els mercats de capitals i contribuir a acostar la inflació a l'objectiu del 2 %.

La volatilitat ha estat la característica principal dels mercats durant els primers mesos del 2016, amb pèrdues generalitzades. L'Euro Stoxx 50 ha perdut un 8,0 % i l'IBEX 35 es confirma com un dels índexs internacionals que registra més decrement trimestral, tot i que ha estat superat pel FTSE MIB 40 italià (-15,4 %) i el Nikkei japonès (-12,0 %). La resta dels principals índexs europeus han obtingut també pèrdues però de menor importància: el Dax Xetra 30 alemany (-7,2 %), el CAC 40 francès (-5,4 %) i l'FTSE 100 anglès (-1,1 %). Als EUA, el comportament dels mercats de renda variable, tot i un inici d'any convuls com a Europa, han estat capaços de revertir les pèrdues. Així, el Dow Jones industrial, s'ha revalorat un 1,5 % durant el primer trimestre del 2016 i un 2 % fins a finals d'abril. La millora del comportament de les borses durant l'abril ha estat generalitzada i només el Nikkei, empitjora a finals d'aquest mes els resultats obtinguts al març.

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació)

		Del 31.3.2015 al 31.3.2016	Del 31.12.2015 al 31.3.2016	Del 31.12.2015 al 30.4.2016
Euro Stoxx 50	Zona euro	-18,7	-8,0	-7,3
CAC 40	França	-12,9	-5,4	-4,5
FTSE MIB 40	Itàlia	-21,8	-15,4	-13,2
IBEX 35	Espanya	-24,3	-8,6	-5,4
Dax Xetra 30	Alemanya	-16,7	-7,2	-6,6
FTSE 100	Regne Unit	-8,8	-1,1	0,0
Dow Jones	EUA	-0,5	1,5	2,0
Nikkei 225	Japó	-12,7	-12,0	-12,4

Font: Bloomberg i Banc d'Espanya.

El BCN MID 50 obté millors resultats que la resta d'índexs de les borses espanyoles

L'índex de la Borsa de Barcelona, que agrupa les cinquanta companyies mitjanes de més capitalització borsària en aquesta borsa, que no formen part de l'IBEX 53, ha registrat la caiguda més suau de tots els índexs borsaris espanyols. En termes interanuals, en el primer trimestre la devaluació ha estat del 12,8 % (gairebé la meitat de la resta d'índexs espanyols). En els tres primers mesos del 2016, el BCN MID 50 retrocedeix un 2 % (enfront del retrocés del 8,6 % de la resta d'índex de les borses espanyoles), però gràcies a la recuperació de l'abril tanca el quadrimestre en positiu (un 0,4 %), al mateix temps que l'IBEX 35 ho fa amb pèrdues (del 5,4 %).

Les compres de deute públic del Banc Central Europeu han facilitat unes condicions més favorables al Tresor Públic espanyol per accedir als mercats amb uns tipus d'interès baixos, inclús negatius. No obstant

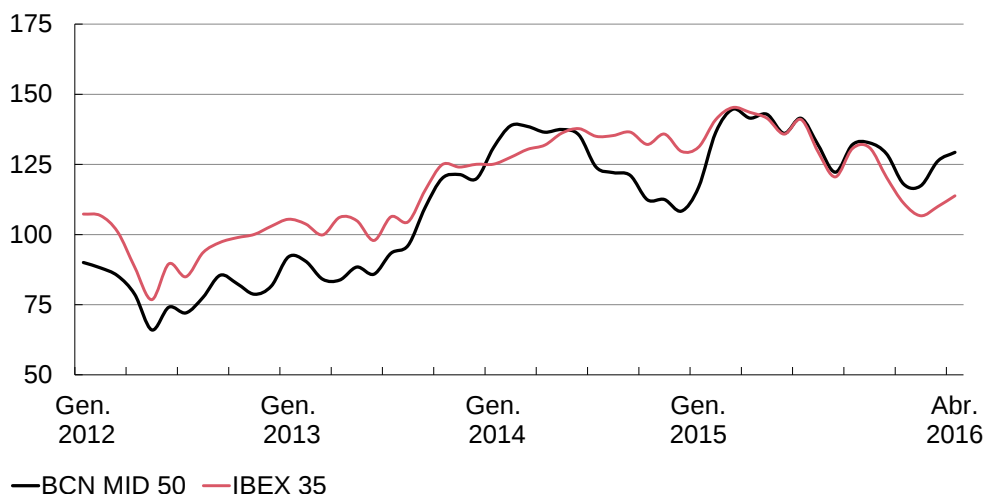
això, la prima de risc del deute sobirà espanyol ha mostrat més volatilitat i valors més alts que durant el darrer trimestre del 2015, i ha tancat el març en els 127,8 punts bàsics i l'abril en els 131,5 punts bàsics.

Índexs de les borses espanyoles

Índex	Valor el 31.3.2016	% de variació		
		Del 31.3.2015 al 31.3.2016	Del 31.12.2015 al 31.3.2016	Del 31.12.2015 al 30.4.2016
IBEX 35	8.723,1	-24,3	-8,6	-5,4
Barcelona Global 100	696,1	-28,3	-7,7	-3,3
Madrid	879,8	-24,7	-8,8	-5,6
Bilbao	1.449,9	-23,0	-8,1	-5,2
València	1.082,1	-25,9	-6,6	-2,2
BCN MID 50	17.413,2	-12,8	-2,0	0,4
FTSE Latibex All Share	1.308,2	-20,9	23,5	36,3

Font: Bloomberg i Banc d'Espanya.

Evolució de l'IBEX 35 i el BCN MID 50

Nota: els índexs originals s'han reindexat a 30.1.2004=100.
Font: Bloomberg.

L'escassa rendibilitat dels dipòsits bancaris i de la renda fixa sobirana han impulsat l'increment del patrimoni dels fons d'inversió, que el març de 2016 mostren un creixement d'un 1,5 % respecte al mes anterior i d'un 0,4 % interanual.

El pes de la contractació de renda variable a la Borsa de Barcelona augmenta fins al 97,7 %

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona durant el primer trimestre del 2015 ha estat de 41.074 milions d'euros, un 21,6 % inferior al del mateix trimestre de l'any anterior. Aquest descens es deu

majoritàriament a la baixada de la contractació d'actius de renda fixa (bàsicament d'efectes públics, que s'han reduït en un 91 %), tot i que la contractació de la renda variable també ha baixat respecte al 2015 (especialment les accions, amb un volum de contractació d'un 6,4 % menys que al mateix trimestre de 2015). Els drets contractats arran de les ampliacions de capital realitzades durant el primer trimestre del 2016 són un 59,2 % inferiors als que es van registrar el primer trimestre del 2015. Finalment, cal destacar la dinàmica negativa dels fons cotitzats, que han reduït el volum de contractació un 44,4 %, si es compara amb el mateix trimestre del 2015.

Volum efectiu de contractació a la Borsa de Valors de Barcelona

(Gener-març de 2016)

Tipus de valor	Milions d'euros el 31.3.2016	% de variació del 31.3.2015 al 31.3.2016
Efectes públics	809,1	-91,0
Obligacions	130,2	308,1
Accions	39.679,1	-6,4
Fons cotitzats	114,9	-44,4
Warrants	53,1	-10,3
Drets	287,5	-59,2
Total	41.073,9	-21,6

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

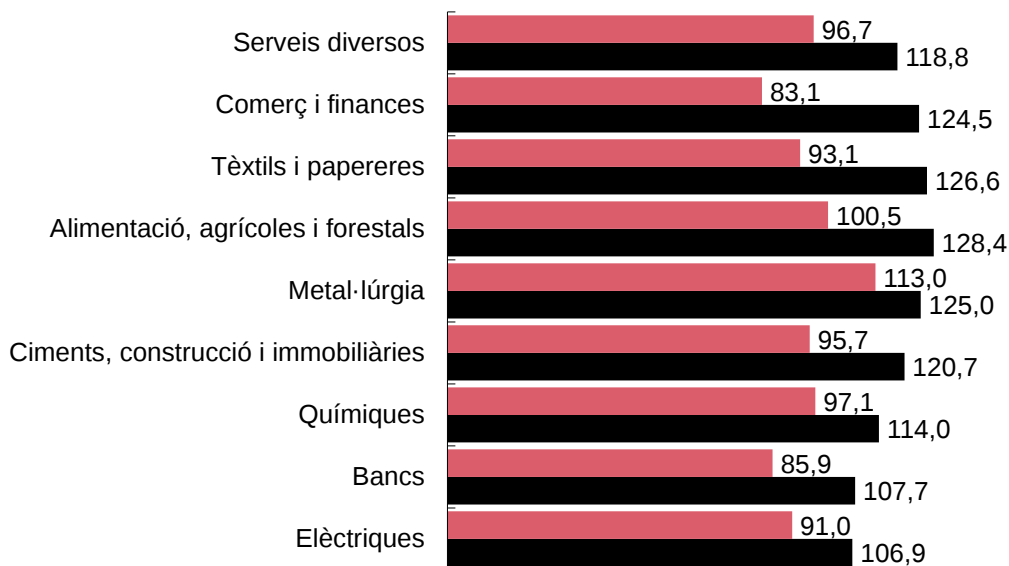
El pes de la renda variable en els tres primers mesos de l'any sobre el total de la contractació de la Borsa de Barcelona se situa en un 97,7 %, dada més elevada que la corresponent al primer trimestre del 2015 (82,8 %). A finals de març de 2016, la quota de la Borsa de Barcelona en el conjunt estatal s'ha situat en un 20,7 %, enfront del 19,5 % del primer trimestre del 2015. El volum total de negociació a les borses espanyoles és un 26,2 % inferior al del mateix trimestre de l'any anterior (amb una reducció del 24,2 % de la negociació en renda variable). En el cas de la Borsa de Barcelona, la negociació total ha disminuït un 21,6 %, si bé la part de renda variable només ha disminuït un 7,7 %.

Tots els índexs sectorials obtenen resultats pitjors que l'any anterior

Durant els tres primers mesos del 2016 tots els índexs sectorials de la Borsa de Barcelona acumulen pitjors resultats si es comparen amb els obtinguts durant el mateix període de l'any passat. Enguany, des de principis d'any destaca la revalorització del 13,0 % en metal·lúrgia i del 0,5 % en alimentació, agrícoles i forestals (que l'any passat es van revalorar un 25 % i un 28,4 %, respectivament). El comportament més

negatiu el 2016 es concentra en el valor de comerç i finances (-16,9%), del sector bancari (-14,1 %), de elèctriques (-9,0 %) i tèxtil i papereres (-6,9 %).

Índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

■ Índex el 31 de març del 2016

■ Índex el 31 de març del 2015

Base índex any 2016: 1 de gener del 2016= 100.

Base índex any 2015: 1 de gener del 2015= 100.

Font: Borsa de Barcelona.

El mercat del deute públic disminueix el volum contractat

La negociació acumulada durant el primer trimestre del 2016 al mercat de deute públic de Catalunya és un 91 % inferior a la del mateix període de l'any anterior. El nombre d'operacions s'ha reduït un 67,2%, fonamentalment degut a la manca de *repos* a un dia. El volum mitjà de la contractació diària, respecte del mateix trimestre de l'any 2015, ha disminuït substancialment (de 142 a 13,5 milions d'euros). Aquest mercat ha representat un 2,3 % del total negociat a la Borsa de Valors de Barcelona el primer trimestre del 2016, percentatge menor al del primer trimestre del 2015 (10,8 %).

La caiguda del volum d'operacions està en consonància amb el menor valor nominal total admès a negociació que és de 6.378,2 milions d'euros, un 88,1 % dels quals correspon a persones no residents (el primer trimestre del 2015 va ser un 66,2 %).

A finals del primer trimestre del 2016 hi ha admeses a negociació 24 emissions de bons i obligacions i 18 de pagarés. Les entitats financeres

creadores de mercat han ordenat el 68,2 % de les operacions (el 88,0 % durant el primer trimestre del 2015) en resposta al compromís assumit de dotar de liquiditat el mercat.

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(de l'1 de gener al 31 de març del 2016)

Tipus d'operació ordenada	Nombre d'operacions		Volum contractat		
	31.3.2016	% de variació del 31.3.2015 al 31.3.2016	Milions d'euros el 31.3.2016	% de distribució	% de variació del 31.3.2015 al 31.3.2016
Compravenda simple al comptat	173	-33,7	365,2	45,1	-62,6
Compravenda a termini	0	-	0,0	0,0	-
Doble pacte de recompra a un dia	0	-100,0	0,0	0,0	-100,0
Doble pacte de recompra a més d'un dia	0	-	0,0	0,0	-
Simultània al comptat	234	-5,6	236,1	29,2	-59,5
Simultània a termini	0	-	0,0	0,0	-
Altres	84	-31,7	207,8	25,7	-81,9
Total	491	-67,2	809,1	100,0	-91,0

Font: Borsa de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

7.

El sector públic

En aquest capítol s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, el Servei Català de la Salut i les entitats autònomes administratives, és a dir, totes les entitats que tenen un pressupost de caràcter limitador. Des del 2015 l'Institut Català de la Salut es considera entitat de dret públic subjecta al dret privat, i s'exclou del sector públic administratiu, però les dades que es presenten a continuació sí que l'inclouen, per tal de mantenir una comparació homogenia amb exercicis anteriors.

D'altra banda, la informació que es presenta aquí exclou els ingressos i les despeses que només figuren en els comptes de la Generalitat perquè aquesta institució n'exerceix la funció pagadora; concretament, els fluxos que no es tenen en compte són les transferències de l'Administració central que la Generalitat lliura íntegrament als ajuntaments, així com el fons europeu de garantia agrícola, que la Generalitat ingressa i destina als agricultors beneficiaris.

El Decret 252/2015, de 15 de desembre, pel qual s'estableixen els criteris d'aplicació de la pròrroga dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2015, mentre no entrin en vigor els del 2016, prorroga el 100 % dels crèdits inicials ajustats a les previsions d'ingressos finalistes i afectats per al 2016, exceptuant el capítol 1, de remuneracions del personal, que recull increments retributius regulats en altres normatives. D'altra banda, s'estableixen límits a la tramitació de les despeses dels capítols 6 i 7.

Millora l'evolució dels ingressos per l'augment dels recursos del model de finançament

La pròrroga pressupostària ha actualitzat les previsions d'ingressos per al 2016 per tal d'adequar-les a les estimacions més actuals. A finals del mes de març el grau d'execució de les previsions actuals se situa en un 22,7 %, si bé cal tenir en compte que el gruix dels ingressos de les liquidacions del model de finançament encara no s'han rebut.

El primer trimestre del 2016, els ingressos no financers del Sector públic administratiu de la Generalitat són de 5.238 milions d'euros.

Aquest import inclou 350 milions d'euros, que són una part de la liquidació del model de finançament de l'any 2014, la resta de la qual s'ingressarà el mes de juliol. En relació amb els drets liquidats en el mateix període de l'any passat, els ingressos d'enguany representen un creixement del 9 %; cal tenir en compte, però, que aquesta comparació no és homogènia, atès que el primer trimestre del 2015 els ingressos rebuts de la liquidació corresponent del model de finançament es van considerar com una operació extrapressupostària, raó per la qual no figuraven en els drets liquidats. Per tant, descomptant aquest efecte, el creixement real dels ingressos del primer trimestre del 2016 se situa en un 1,7 %.

L'estat d'execució presenta un important creixement dels drets liquidats per l'evolució de les bestretes del model de finançament, mentre que la major part de la resta de figures impositives es redueixen. Els impostos directes es mantenen estables i els indirectes creixen un 4,7 %. Les taxes i altres ingressos, en canvi, disminueixen un 13,5 %. Les transferències corrents augmenten amb molta intensitat perquè, a diferència de l'exercici anterior, incorporen una part de la liquidació del model de finançament. Sense tenir en compte aquests ingressos, la resta de transferències augmenten 32,8 %. Els ingressos patrimonials es redueixen un 59,6 %, i els de capital, un 86,8 %.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per capítols a 31 de març del 2016 (milions d'euros)

	Pressupost prorrogat	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2016/2015)
Impostos directes	9.092	2.033	0,1
Impostos indirectes	10.014	2.452	4,7
Taxes i altres ingressos	725	150	-13,5
Transferències corrents	3.107	589	–
Ingressos patrimonials	49	6	-59,6
Alienació d'inversions	20	0	–
Transferències de capital	23	9	-86,8
Operacions corrents	22.987	5.230	10,3
Operacions de capital	43	9	-86,8
Ingressos no financers	23.030	5.238	9,0

Font: Sistemes corporatius econòmics i financers de la Generalitat de Catalunya.

La classificació dels conceptes d'ingressos permet concretar els ingressos que la Generalitat rep mitjançant bestretes de l'Estat a compte de la liquidació del model de finançament. L'import anual d'aquestes bestretes el fixen els pressupostos generals de l'Estat i es fa efectiu mensualment per dotzenes parts, de manera que l'execució mensual d'aquests ingressos és proporcional al període de referència. En total, el 2016, les bestretes del model de finançament s'incrementen

**Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per conceptes
a 31 de març del 2016 (milions d'euros)**

	Pressupost prorrogat	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2015/2014)
Ingressos de bestretes del model de finançament	15.942	3.986	4,8
Tram autonòmic de l'IRPF	7.753	1.938	4,5
IVA	5.925	1.481	2,8
Impostos especials	2.343	586	3,8
Fons de suficiència	748	187	19,4
Fons de garantia	-826	-206	2,3
Liquidacions del model de finançament	1.283	319	–
Altres ingressos impositius	2.975	590	-8,4
Impost sobre successions i donacions	503	117	-29,4
Impost sobre els habitatges buits	9	6	–
Impost grans establiments comercials	15	14	-5,9
Impost sobre el patrimoni	466	3	-66,4
Impost transmissions patrimonials	1.138	280	-2,1
Impost actes jurídics documentats	385	104	14,0
Impost operacions societàries	7	3	-40,7
Impost sobre determinats mitjans de transport	73	11	9,0
Tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs	221	13	-18,7
Impost sobre estades en establiments turístics	44	8	8,9
Impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques	10	4	–
Impost sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear	40	25	275,5
Impost sobre l'emissió de gasos i partícules a l'atmosfera produïda per la indústria	1	0	–
Impost sobre l'emissió d'òxids de nitrogen a l'atmosfera produïda per l'aviació comercial	4	3	–
Impost sobre dipòsits en entitats de crèdit	58	-1	–
Taxes i altres ingressos	725	150	-102,2
Taxa sobre el joc	223	47	-13,5
Resta de taxes i altres ing.	502	103	-15,8
Altres transferències	2.036	188	-6,9
Altres transferències corrents de l'Estat	1.886	171	34,9
Transferències de capital de l'Estat	0	0	-100,0
Transferències corrents de la UE	118	7	–
Transferències de capital de la UE	23	3	-95,2
Altres transferències corrents	9	1	-83,0
Altres transferències de capital	276	35	-39,8
Ingressos patrimonials	49	6	-59,6
Alienació d'inversions	20	0	–
Ingressos no financers	23.030	5.238	9,0

Font: Sistemes corporatius econòmics i financers de la Generalitat de Catalunya.

un 4,8 % (cal tenir en compte que la liquidació es farà efectiva el 2018). La resta d'ingressos del model correspon bàsicament a la part ja ingressada de les liquidacions del model de finançament del 2014.

La resta d'ingressos impositius disminueix un 8,4 %, amb descensos a les principals figures impositives com a conseqüència principalment de la variació del ritme de comptabilització dels impostos. La reducció més important és la de l'impost sobre successions i donacions, amb un descens del 29,4 %. Al seu torn, els ingressos de l'impost sobre transmissions patrimonials es redueixen un 2,1 %, mentre que els de l'impost d'actes jurídics documentats s'incrementen un 14 %. Els drets liquidats de l'impost de la Generalitat sobre dipòsits en entitats de crèdit són negatius a causa de les devolucions per retornar les autoliquidacions efectuades abans de la seva anul·lació per part del Tribunal Constitucional. Pel que fa al nou impost estatal sobre dipòsits bancaris, la recaptació corresponent al primer trimestre del 2015 encara està pendent i els ingressos comptabilitzats corresponen a la recaptació de l'any 2014.

D'altra banda, els nous impostos (sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear, sobre habitatges buits, sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques i sobre l'emissió d'òxids de nitrogen produïda per l'aviació comercial) aporten uns ingressos addicionals de 31 milions d'euros.

Les taxes i altres ingressos es redueixen un 13,5 %: la taxa sobre el joc descendeix un 15,8 %, i la resta, un 12,4 % pels reintegraments d'exercicis anteriors i pel descens de les multes i recàrrecs.

De les transferències que no formen part del model de finançament, les transferències corrents de l'Estat s'incrementen un 34,9 % per l'augment de les beques. Les transferències de capital de la UE descendeixen amb molta intensitat per la reducció dels ingressos del FEDER.

La despesa disminueix pel diferent ritme de comptabilització

Les obligacions reconegudes per despeses no financeres de gener a març del 2016 sumen 4.667 milions d'euros, i disminueixen un 20,5 % com a efecte de la menor comptabilització d'algunes despeses.

En el cas de les remuneracions del personal les obligacions reconegudes durant el primer trimestre s'han reduït un 4,2 % en relació al primer trimestre del 2015. Aquesta disminució es deu a diferents factors que incideixen en la comparació entre els dos anys: en primer lloc, el 2016 encara no s'ha comptabilitzat la despesa dels òrgans superiors; un altre factor a considerar, és el diferent ritme de

comptabilització de les quotes de la Seguretat Social de l'ICS; finalment, cal tenir en compte que les remuneracions del 2015 van incloure la despesa específica del pagament dels 44 dies pendents de la paga extraordinària del 2012.

Les despeses corrents en béns i serveis disminueixen un 39,6 % principalment perquè l'exercici anterior es va regularitzar bona part de la despesa pendent de concerts sanitari, que enguany és molt menor. Els interessos i les despeses de formalització del deute disminueixen un 76,7 % per l'efecte de la reducció del tipus d'interès fins al 0 % del Fons de liquiditat autonòmic (FLA). A més, cal tenir en compte la caiguda dels tipus d'interès aplicat a les operacions financeres i la reducció del deute viu a curt termini.

Estat d'execució del pressupost de despeses del sector públic administratiu a 31 de març del 2016 (milions d'euros)

	Pressupost prorrogat	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2016/2015)
Remuneracions del personal	7.009	7.009	1.569	-4,2
Compra de béns corrents i serveis	7.258	7.421	1.207	-39,6
Interessos	1.713	1.713	105	-76,7
Transferències corrents	6.290	6.426	1.703	2,7
Fons de contingència	198	178	0	—
Inversions reals	559	568	43	-9,4
Transferències de capital	489	556	41	-49,5
Operacions corrents	22.468	22.746	4.584	-20,2
Operacions de capital	1.048	1.125	84	-34,6
Despeses no financeres	23.517	23.871	4.667	-20,5

Font: Sistemes corporatius econòmics i financers de la Generalitat de Catalunya.

En el cas de les transferències corrents, les obligacions reconegudes augmenten un 2,7 % per un canvi en el ritme de comptabilització dels concerts educatius i l'acceleració del ritme d'execució d'algunes transferències a organismes i empreses. Pel què fa a les operacions de capital, les inversions reals disminueix un 9,4 % i les transferències de capital un 49,5 %, en aquest darrer cas perquè encara no s'ha executat la transferència a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya. Cal tenir en compte que les despeses de capital estan especialment limitades per la pròrroga pressupostària.

L'alentiment del ritme de comptabilització i de gestió dels impostos fa caure la recaptació un 4,9 %

La recaptació dels impostos de la Generalitat el primer trimestre del

2016 presenta un descens d'un 4,9 % principalment per la recaptació pendent d'aplicar com a conseqüència d'un menor ritme de comptabilització i de gestió dels ingressos.

La caiguda més important és la de l'impost sobre successions i donacions (-30 %). D'altra banda, el mes de març encara no s'ha recaptat l'impost estatal sobre dipòsits en entitats de crèdit, mentre que l'exercici anterior s'havien recaptat 32 milions d'euros corresponents a l'exercici 2014.

La recaptació de l'impost sobre transmissions patrimonials (que resta pendent d'uns ajustaments) creix un 4,1 % i la de l'impost sobre actes jurídics documentats un 16,2 %.

Recaptació tributària de la Generalitat (Gener- març del 2015)

	Milions d'euros	% de variació 2016/2015
Impost sobre successions i donacions	93	-30,0
Impost sobre grans establiments comercials	1	-69,4
Impost sobre el patrimoni	4	-25,8
Impost sobre transmissions patrimonials	272	4,1
Impost sobre actes jurídics documentats	101	16,2
Impost sobre operacions societàries	4	-33,4
Impost especial sobre determinats mitjans de transport	17	-1,3
Tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs	50	-6,2
Impost sobre estades en establiments turístics	8	9,2
Impost sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear	25	275,5
Impost sobre dipòsits en entitats de crèdit	-1	-102,2
Impost s/ l'emissió de gasos i partícules a l'atmosfera produïda per la indústria	0	—
Impost sobre l'emissió d'òxids de nitrogen a l'atmosfera produïda per l'aviació comercial	4	—
Impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors serveis de comunicacions	3	—
Impost sobre habitatges buits	6	—
Taxa sobre el joc	8	-8,1
Tributs sobre el joc en línia	0	-99,7
Gravamen de protecció civil	1	-0,2
Total	630	-4,9

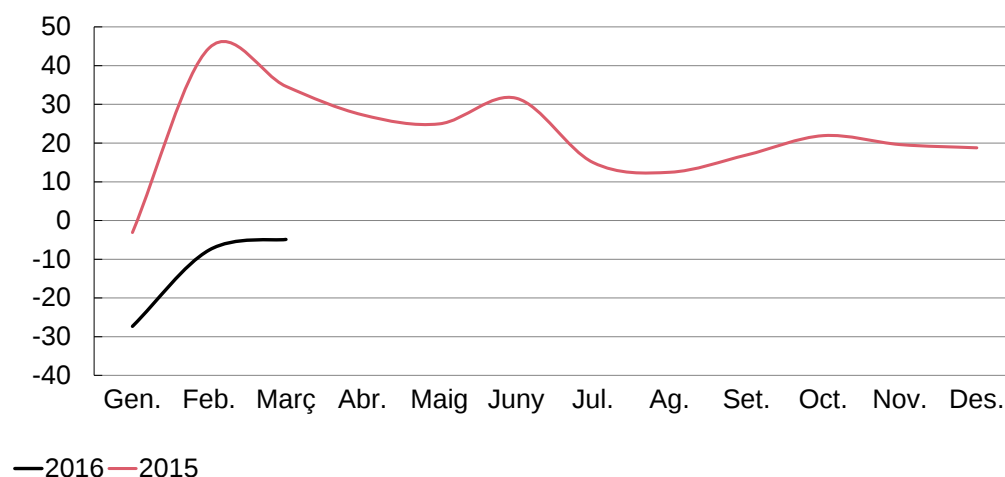
Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a l'impost de patrimoni la seva recaptació durant el primer trimestre de cada any no és significativa. La recaptació del tram

autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs cau un 6,2 %, la de l'impost sobre determinats mitjans de transport, un 1,3 %, i la de la taxa sobre el joc, un 8,1 %. En canvi, els ingressos recaptats per l'impost sobre estades en establiments turístics creixen un 9,2 %.

Dels impostos de nova creació, l'impost sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear ha recaptat 25 milions. Aquest impost ha estat recentment anul·lat pel Tribunal Constitucional i la Generalitat haurà de retornar l'import recaptat. L'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques ha recaptat 3 milions. En tots dos casos, s'estan ingressant endarreriments corresponents al període del 2015 en què aquests impostos van estar suspesos pel Tribunal Constitucional. L'impost sobre els habitatges buits recapta 6 milions i l'impost sobre l'emissió d'òxids de nitrogen a l'atmosfera produïda per l'aviació comercial, 4 milions.

Recaptació total de la Generalitat de Catalunya (taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

Font: Intervenció General i sistemes corporatius econòmics i financers de la Generalitat de Catalunya.

La rebaixa de tipus fa disminuir la recaptació de l'IRPF i de l'AEAT

El primer trimestre del 2016, la recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) a Catalunya, presenta un lleu descens, d'un 0,7 %, mentre que al total de les comunitats autònomes s'incrementa un 0,7 %.

La recaptació de l'IRPF ha disminuït un 3,6 % a Catalunya i un 5,2 % al conjunt de comunitats autònomes. Malgrat el creixement de l'ocupació laboral en les grans empreses i d'un lleuger increment dels salaris, l'IRPF acusa la baixada dels tipus incorporada en la reforma de

l'impost, que ha afectat a la baixa especialment les retencions del treball. La disminució de la recaptació es deu, d'una banda, a l'impacte corresponent als ingressos per la meritació dels darrers mesos del 2015, en què ja es van rebaixar tipus i, d'un altre, a la nova reducció vigent des de l'1 de gener.

Pel què fa a l'IVA, la recaptació ha disminuït un 2 % a Catalunya, mentre que al conjunt de comunitats s'ha incrementat un 3,5 %.

Recaptació tributària de l'AEAT a Catalunya¹

(Gener-març del 2016)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2016/2015	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	3.876	20,6	-3,6	-5,2
Impost sobre societats	-658	16,2	14,1	1,4
IVA	4.051	23,0	-2,0	3,5
Impostos especials	333	7,2	5,0	5,3
Impost sobre el tràfic exterior	174	37,4	15,1	18,3
Altres ingressos tributaris	338	19,8	8,5	22,6
Recaptació tributària	8.115	20,7	-0,7	0,7

¹ Inclou el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

² Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT, excepte l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc i de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària, AEAT.

La recaptació dels impostos especials presenta un creixement del 5 % a Catalunya (del 5,3 % al conjunt de CA). Sense tenir en compte les devolucions de l'anomenat cèntim sanitari, el creixement total seria d'un 1,2 %. Destaca el menor consum energètic per les temperatures suaus de l'hivern.

Finalment, a Catalunya la recaptació de l'impost sobre el tràfic exterior augmenta un 9,2 %, i la dels altres ingressos tributaris (que inclou els impostos sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica i sobre els gasos fluorats), un 14,6 %. Les dades de recaptació de l'impost sobre Societats del primer trimestre no són significatives i es refereixen només a devolucions.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre		
	2013	2014	2015	3r 2015	4t 2015	1r 2016
Catalunya						
PIB	-1,1	2,0	3,4	3,6	3,9	3,7 (A)
Demanda interna ¹	-3,6	1,5	3,5	3,8	3,7	-
Demanda externa ¹	2,5	0,5	-0,1	-0,2	0,2	-
Espanya						
PIB	-1,7	1,4	3,2	3,4	3,5	3,4 (A)
Demanda interna ¹	-3,1	1,6	3,7	4,1	4,1	-
Demanda externa ¹	1,4	-0,2	-0,5	-0,7	-0,6	-
Zona euro						
PIB	-0,3	0,9	1,6	1,6	1,6	1,6 (A)
Demanda interna ¹	-0,7	0,9	1,7	1,8	1,0	-
Demanda externa ¹	0,4	0,0	-0,1	-0,2	-0,6	-
Internacional						
PIB de la UE-28	0,2	1,4	1,9	1,9	1,8	1,7 (A)
PIB dels EUA	1,5	2,4	2,4	2,1	2,0	2,0 (A)
PIB del Japó	1,4	0,0	0,5	0,3	-0,3	-

^A Dada avançada.

¹ Contribució al creixement.

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2013	2014	2015	2n 2015	3r 2015	4t 2015	Des. 2015	Gen. 2016	Feb. 2016
Catalunya									
Exportacions de béns	0,2	2,3	6,0	7,7	4,6	5,3	6,9	-3,0	4,8
Importacions de béns	-3,5	7,4	5,8	7,5	5,3	5,4	5,5	3,0	2,0
Espanya									
Exportacions de béns	4,3	2,0	4,3	5,4	3,4	3,8	4,1	2,1	2,7
Importacions de béns	-2,2	5,2	3,7	5,8	3,3	3,3	3,7	0,8	1,2

Font: Idescat, Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, Eurostat, INE, BEA, ESRI i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Activitat i demanda
(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2013	2014	2015	3r 2015	4t 2015	1t 2016	Gen. 2016	Feb. 2016	Mar. 2016
Catalunya									
Índex de producció industrial ¹	1,0	1,6	2,6	3,5	2,5	-	4,9	2,3	-
Consum de ciment	-25,4	-8,2	7,6	2,3	4,8	-3,8	-1,9	-1,9	-7,0
Xifra negoci activitats de serveis	-2,1	3,0	6,1	6,5	5,4		1,3	5,9	-
Vendes de comerç al detall ²	-3,8	2,1	3,2	2,2	3,5	2,5	0,8	5,1	1,9
Importacions de béns de capital	-2,8	11,2	16,0	14,0	10,7		1,3	-	-
Espanya									
Índex de producció industrial ¹	-1,7	1,5	3,3	4,2	4,2	-	3,2	1,9	-
Consum de ciment	-21,0	0,8	5,4	-0,8	5,8	0,3	-1,1	8,4	-5,5
Xifra negoci activitats de serveis	-2,1	2,7	4,8	5,4	4,5		2,3	5,8	-
Vendes de comerç al detall ²	-3,9	0,8	3,0	3,2	3,6	4,2	2,0	7,2	3,8
Importacions de béns de capital	3,6	14,6	21,0	20,6	15,7		4,3	-	-

¹ Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

² En valors constants. Exclou estacions de servei.

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Any			Trimestre			Mes		
	2013	2014	2015	3r 2015	4t 2015	1r 2016	Gen. 2016	Febr. 2016	Març 2016
Catalunya									
Població activa	-1,3	-1,5	-0,6	-0,8	-0,9	0,2	-	-	-
Població ocupada	-2,0	2,1	1,5	1,2	1,8	3,5	-	-	-
Població en atur	1,4	-13,4	-9,1	-9,2	-11,6	-12,9	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	60,7	62,9	64,2	65,0	64,7	65,2	-	-	-
Taxa d'atur*	23,1	20,3	18,6	17,5	17,7	17,4	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	-2,7	1,7	3,5	3,1	3,7	3,5	3,5	3,3	3,6
Atur registrat	0,5	-6,9	-10,0	-11,3	-10,5	-11,9	-11,1	-12,2	-12,5
Espanya									
Població activa	-1,1	-1,0	-0,1	-0,1	-0,7	-0,3	-	-	-
Població ocupada	-2,8	1,2	3,0	3,1	3,0	3,3	-	-	-
Població en atur	4,1	-7,3	-9,9	-10,6	-12,4	-12,0	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	55,6	56,8	58,7	59,4	59,5	59,4	-	-	-
Taxa d'atur*	26,1	24,4	22,1	21,2	20,9	21,0	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	-3,1	1,6	3,2	2,8	3,3	2,8	3,1	2,6	2,6
Atur registrat	2,6	-5,6	-7,5	-8,2	-7,9	-8,1	-8,3	-8,0	-8,0
Zona euro									
Ocupació	-0,7	0,6	1,0	1,0	1,2	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	63,4	63,8	64,5	64,9	64,8	-	-	-	-
Taxa d'atur*	12,0	11,6	10,9	10,7	10,5	10,3	-	-	-

Font: INE, Idescat; Agència Estatal d'Administració Tributària; Departament de Treball, Afers Socials i Famílies; Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social; Eurostat, i Banc d'Espanya.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2013	2014	2015	3r 2015	4t 2015	1t 2016	Gen. 2016	Febr. 2016	Març 2016
Catalunya									
Índex de preus de consum	1,7	0,1	-0,2	-0,1	0,0	-0,4	0,0	-0,5	-0,6
Inflació subjacent	1,9	0,4	0,9	1,0	1,2	1,2	1,1	1,3	1,3
Índex de preus industrials	0,7	-1,6	-2,7	-2,5	-2,8	-5,4	-4,6	-5,6	-5,9
Salaris pactats en convenis ¹	0,65	0,65	0,87	0,87	0,87	1,30	1,30	1,30	1,30
Cost laboral total ²	-0,2	-1,7	0,7	0,4	1,7	-	-	-	-
Espanya									
Índex de preus de consum	1,4	-0,2	-0,5	-0,4	-0,3	-0,7	-0,3	-0,8	-0,8
Inflació subjacent	1,4	0,0	0,6	0,8	0,9	1,0	0,9	1,0	1,1
Índex de preus harmonitzat	1,5	-0,2	-0,6	-0,6	-0,5	-0,8	-0,4	-1,0	-1,0
Índex de preus industrials	0,6	-3,6	-2,2	-2,4	-2,8	-5,1	-4,2	-5,7	-5,4
Salaris pactats en convenis ¹	0,53	0,50	0,82	0,75	0,74	1,12	1,08	1,13	1,12
Cost laboral total ²	0,2	-0,3	0,6	0,3	1,2	-	-	-	-
Zona euro									
Índex de preus harmonitzat	1,4	0,4	0,0	0,1	0,2	0,0	0,3	-0,2	0,0
Inflació subjacent	1,3	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	0,8	1,0
Índex de preus industrials	-0,2	-1,5	-2,7	-2,6	-3,1	-	-2,9	-	-

¹Dades acumulades. Les dades anuals inclouen les revisions pactades fins al final del període.

²Cost per treballador i mes.

Altres

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Any			Trimestre			Mes		
	2013	2014	2015	3r 2015	4t 2015	1r 2016	Gen. 2016	Feb. 2016	Març 2016
Valor del tipus de canvi (\$/euro)*	1,328	1,329	1,110	1,112	1,095	1,102	1,086	1,109	1,110
Preu del petroli (\$/baril)	-2,5	-9,3	-47,5	-50,7	-43,6	-37,9	-35,4	-45,0	-32,6

Font: INE; Idescat; Departament de Treball, Afers Socials i Famílies; Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social; Eurostat, i Banc d'Espanya.

Requadre: Liquidació dels pressupostos del 2015

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2015 van entrar en vigor el 14 de març del 2015 amb la publicació de la Llei 2/2015, de l'11 de març. Fins a aquesta data els comptes de la Generalitat es van regir per les condicions de pròrroga dels comptes de l'any anterior.

Els comptes del sector públic administratiu per al 2015 es van elaborar amb unes previsions de despeses i d'ingressos ajustats a un objectiu de dèficit equivalent al 0,7 % del PIB en termes del sistema europeu de comptes (SEC). No obstant això, la inclusió de les inversions fetes amb associacions públicoprivades (APP's) corresponents a exercicis anteriors i la no realització d'ingressos extraordinaris i transferències de capital previstes, entre altres qüestions, han provocat una desviació de l'objectiu.

L'exercici 2015 es tanca amb un dèficit del 2,70 % del PIB

El saldo pressupostari de les operacions no financeres del sector públic administratiu de la Generalitat consolidat presenta un dèficit de 5.334 milions d'euros. Si s'exclouen els interessos del deute, el saldo primari d'operacions no financeres és de 4.132 milions.

Dades bàsiques de la liquidació consolidada (milions d'euros)

	2014	2015	% de variació 2015/2014
Saldo pressupostari no financer Sector Públic Administratiu	-3.709	-5.334	-30,5
Ajustos SEC	-1.697	-198	-758,0
Dèficit segons SEC	-5.406	-5.532	2,3
% del dèficit SEC en el PIB català	-2,74	-2,70	-1,5

Nota: el 2014 les dades són provisionals i el 2015, avançament.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

L'aplicació dels ajustos de la metodologia del SEC ha incorporat 198 milions d'euros al dèficit pressupostari dels comptes públics. L'any anterior aquest ajustos eren molt més elevats, a conseqüència de canvis en els criteris metodològics (censos emfitèutics, la comptabilització de subvencions i la incorporació de l'autopista C17 al perímetre de consolidació del SEC), entre altres. El 2015, els ajustos SEC inclouen bàsicament un ajust positiu per la despesa desplaçada i l'ajust negatiu

derivat de canvis en els criteris comptables que han suposat la inclusió en l'exercici 2015 de les inversions fetes amb APP's corresponents a exercicis anteriors.

Després de considerar els ajustos corresponents, en termes de compliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària del 2015, el dèficit se situa en 5.532 milions d'euros, un 2,3 % més que l'any anterior. En termes de PIB, aquest import equival a un 2,70 % del PIB català. Sense tenir en compte les inversions amb APP's el dèficit seria d'un 1,95 %.

Els ingressos es desvien perquè no s'han efectuat ingressos extraordinaris i transferències de capital previstes

Els drets liquidats del pressupost d'operacions no financeres del sector públic administratiu de la Generalitat per al 2015 són de 20.231 milions d'euros, un 0,7 % superiors a l'exercici anterior (145 milions d'euros). Cal tenir en compte que els ingressos de l'any anterior eren excepcionalment elevats per dos fets. D'una banda, perquè el 2014 es van comptabilitzar uns ingressos de 685 milions d'euros de l'impost sobre dipòsits bancaris, anul·lat pel Tribunal Constitucional. Sense tenir en compte aquest import, que no es considera en el càlcul del dèficit SEC, els ingressos creixen un 4,3 %. D'altra banda, pels ingressos extraordinaris derivats de les vendes d'edificis en el capítol d'alienació d'inversions reals, que s'ha reduït en 328 milions. Per aquest fet, únicament s'han liquidat el 93 % de les previsions inicials. D'altra banda, les transferències de capital també tenen una execució molt baixa perquè l'Estat no ha pagat l'import corresponent al deute pendent de la Disposició addicional 3^a de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, tal i com recollia el pressupost inicial de la Generalitat.

Els recursos procedents del model de finançament que transfereix l'Estat (considerant la suma de les bestretes i les liquidacions d'anys anteriors) suposen el 75,2 % dels ingressos no financers del sector públic administratiu de la Generalitat. Aquests ingressos han augmentat 488 milions d'euros, increment protagonitzat per les bestretes del tram autonòmic de l'IRPF i de l'IVA.

Els ingressos impositius que no venen per bestretes del model de finançament presenten un descens perquè, com s'ha comentat anteriorment, el 2014 es va liquidar l'impost autonòmic sobre els dipòsits bancaris. El 2015, els ingressos corresponen a l'impost creat per l'Estat, la recaptació del qual cedeix a les comunitats autònomes, amb un import que no és comparable perquè el tipus és molt més reduït. Sense tenir en compte aquest efecte, la resta d'ingressos impositius s'incrementa un 20,9 %.

Dels impostos directes que no provenen per bestretes, els ingressos de l'impost sobre successions i donacions creixen un 38,8 %, per la plena vigència de la reforma, i els de l'impost sobre el patrimoni, un 7,1 %. Pel què fa a la resta del capítol d'impostos indirectes, els tributs vinculats a la compravenda d'habitatges han tingut una evolució positiva, superior a la que s'havia previst. Els drets liquidats de l'impost sobre transmissions patrimonials s'han incrementat un 14,1 % i els de l'impost sobre els actes jurídics documentats, un 19,4 %, creixements que recullen el repunt del mercat immobiliari. Els ingressos del tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs disminueixen un 2,9 % per les devolucions per gasoil d'ús professional, mentre que els de l'impost sobre mitjans de transport augmenten un 25,7%, en consonància amb el creixement de les matriculacions de vehicles.

Execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu (2015)
(milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2014/2013)
Impostos directes	8.766	8.344	1,2
Impostos indirectes	9.382	9.239	-0,5
Taxes i altres ingressos	691	804	-0,2
Transferències corrents	1.754	1.515	42,1
Ingressos patrimonials	276	97	20,9
Alienació d'inversions	100	4	-98,8
Transferències de capital	796	229	-15,5
Ingressos corrents	20.869	19.998	2,6
Ingressos de capital	896	233	-61,4
Ingressos no financers	21.764	20.231	0,7

Font: Sistemes corporatius econòmics financers de la Generalitat de Catalunya.

Per acabar, el conjunt de taxes i altres ingressos s'han liquidat per sobre de les previsions, amb un nivell semblant a l'exercici anterior. Disminueixen la taxa del joc, el gravamen de protecció civil, que l'any anterior va comptar amb uns ingressos extraordinaris provinents de regularitzacions d'AENA, i les taxes per la prestació de serveis de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, que el 2014 havien estat excepcionalment elevades per la regularització de despeses de la Llei de dependència. En canvi, creixen els ingressos dels reintegraments i de les taxes per a activitat de control i inspecció sanitària.

La despesa meritada disminueix per la rebaixa dels interessos del FLA i les menors operacions de capital

Les obligacions reconegudes del sector públic administratiu pugen a 25.565 milions d'euros i s'incrementen un 7,4 %.

Les remuneracions del personal creixen un 9,1 % principalment perquè s'ha recuperat la totalitat de la paga extra del juny, de la qual el 2014 tan sols s'havia abonat la meitat, i per la recuperació de la jornada completa del personal interí i el pagament dels 44 dies de la paga extra de Nadal del 2012. També incideix en l'increment d'aquestes despeses l'augment del personal docent i del de l'ICS.

Les despeses corrents en béns i serveis augmenten un 16,4 % principalment per la comptabilització de la despesa pendent del 2014 dels concerts sanitaris i els subministraments del material sanitari. El Departament de Benestar Social i Família ha substituït subvencions per concerts, fet que fa incrementar aquest capítol i disminuir el de transferències corrents. D'altra banda, ha augmentat la compra de serveis informàtics al Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI).

Execució del pressupost de despeses del sector públic administratiu (2015)

(milions d'euros)

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2015/2014)
Remuneracions del personal	7.008	7.020	6.971	9,1
Compra de béns corrents i serveis	7.221	8.730	8.593	16,4
Interessos	1.713	1.360	1.202	-37,5
Transferències corrents	6.328	7.896	7.573	10,1
Fons de contingència	200	52	—	—
Inversions reals	559	479	448	-20,6
Transferències de capital	489	811	779	17,6
Despeses corrents	22.470	25.058	24.339	7,8
Despeses de capital	1.048	1.289	1.226	0,1
Despeses no financeres	23.518	26.347	25.565	7,4

Font: Sistemes corporatius econòmics financers de la Generalitat de Catalunya.

Els interessos i les despeses de formalització del deute es redueixen un 37,5 %, gràcies a la reducció dels interessos aplicats al FLA.

Les transferències corrents augmenten un 10,1 %, principalment per la comptabilització de la despesa pendent del 2014 de partides com la despesa farmacèutica, les prestacions per a la dependència i les transferències a ens locals. D'altra banda, han augmentat els contractes programa amb els ajuntaments per a la prestació de serveis socials. També s'han incrementat les transferències de la Renda Mínima d'Inserció i als Centres Especials de Treball, en part per la dotació addicional rebuda des del Fons extraordinari de polítiques socials. Per acabar, la despesa en concerts educatius ha augmentat, arran de la recuperació de la paga extra de juny.

Les obligacions reconegudes per inversions reals són un 20,6 % inferiors a les de l'any 2014, principalment per la reducció de la despesa en censos emfitèutics que es deriva de la cancel·lació dels censos dels edificis venuts durant l'exercici anterior. Al seu torn, les transferències de capital han augmentat un 17,6 %, bàsicament pel fet que s'ha comptabilitzat la despesa pendent de 2014 relativa a la llei de Barris per part del Departament de Territori i Sostenibilitat i al PUOSC per part del Departament de Governació i Relacions Institucionals.

En termes de meritament, que suma la despesa de l'exercici pendent de comptabilitzar i exclou la comptabilitzada d'exercicis anteriors, la despesa ha disminuït un 1 %.

La despesa meritada en béns corrents i serveis presenta un creixement d'un 4,8 %, augment més suau que el de les obligacions reconegudes. Creix bàsicament per l'increment de la despesa en concerts sanitaris, que recull un increment de la tarifa equivalent a la recuperació de la paga extra, i per l'increment de la dispensació ambulatoria de la medicació hospitalària de l'Hepatitis C. La reducció dels interessos en termes de meritament és molt superior perquè reporta l'aplicació del tipus 0 % en les operacions del FLA.

Sense tenir en compte la despesa desplaçada, el creixement de les transferències corrents es rebaixa fins un 3,7 %. Els augments més importants són els concerts educatius i les transferències a entitats vinculats també a la recuperació de la paga extra.

Les transferències de capital en termes meritats es redueixen un 14 % pel descens de les transferències de la llei de Barris i del PUOSC.

Execució del pressupost de despeses ajustades (sense la despesa desplaçada) del sector públic administratiu (2015)
(milions d'euros)

	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2015/2014)
Remuneracions del personal	6.993	9,4
Compra de béns corrents i serveis	7.797	4,8
Interessos	688	-64,3
Transferències corrents	—	—
Fons de contingència	7218,1	3,7
Inversions reals	444	-21,0
Transferències de capital	623	-14,0
Despeses corrents	22.696	-0,1
Despeses de capital	1.066	-17,0
Despeses no financeres	23.763	-1,0

Font: Sistemes corporatius econòmics financers de la Generalitat de Catalunya.